

MÜSAVAT

www.musavat.com

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 15 fevral 2016-ci il Bazar ertəsi № 35 (6356) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər

İcra başçısının
müavini vəzifəsini
170 min dollara
satmaq
istədilər

yazısı sah.14-də

Gündəm

Mühəndən işgalciyə və həmsədrlərə
önəmlı Qarabağ mesajları

Azərbaycan prezidenti
Ermənistandan
əməkdaşlığın əsas
şərtini açıqladı,
erməni diplomata
sərt cavab verdi...
yazısı sah.11-də

Novruz ərəfəsində üçüncü
devalvasiya mümkün mü? -
İqtisadçı ekspertlər deyr ki...

yazısı sah.5-də

23 yaşı gəncin atası:

“Oğlumu döyərək öldürüb'lər...”

yazısı sah.4-də

“AĞ blok” partiyaya çevrilir -
əməkdaşımızın gənc siyasetçilərin
ofisindən qeydləri

yazısı sah.12-də

Qərb analitiki:

“Belə getsə, Qarabağ düyününü
hərbi yolla açmaq lazımlı gələcək...”

yazısı sah.11-də

Britaniyanın məşhur qəzeti
bağlanır: Azərbaycanın çap
mediasına da təhlükə varmı?

yazısı sah.6-də

Elxan Süleymanovun babasının
təqaüdü - tanınmış deputatin
portretinə kiçik ştrix

yazısı sah.10-də

Hərbi xidmətdən yayınnlara qadağa

yazısı sah.2-də

Sabitliyə ən böyük təhlükə - manat,
yoxsa erkən seçkilər?

yazısı sah.5-də

Bakıda uşaq əyləncə
məkanları: zərəri
xeyrindən çox...

yazısı sah.15-də

Saatlar “Bakı vaxtı”na qurulacaq, mesajlar Gəncədən veriləcək

ƏLİYEV PUTİN VƏ ƏRDOĞANI BARİŞDIRMASA...

Türkiyə prezidentinin ölkəmizə ziyarəti mürəkkəb bir dönmə təsadüf edir;
ekspertlər görə, bəzi məchulların həlli asanlaşa, Ankara-Moskva barışı üçün
unikal şansa malik ölkə kimi Azərbaycanın vasitəciliyi gündəmə gələ bilər...

yazısı sah.3-də

Korrupsiya işinin əsas fiqurantının
həbs müddəti uzadıldı

Vidadi Zeynalov Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyində həbs
olunan ən yüksək vəzifəli şəxsdir və onun ifadələri xüsusiylə sabiq nazir
Əli Abbasovun gələcək taleyi üçün çox mühümdür...
yazısı sah.4-də

Doğuş və
Xoşqədəm
Hidayətqızı
“Yeni
Müsavat”ın
qonağı oldu

yazısı sah.3-də

Barak
Obamanın
Putinə qəfil
zənginin
səbəbi

yazısı sah.9-də

Əflatun Amaşov:
“Elə olmayıb ki,
mənə hansıa
katibə cavab
versin”

yazısı sah.7-də

"ABŞ Avropada NATO-nun gücünü artırmalıdır"

ABŞ-in Respublikacılar Partiyasından olan ABŞ presidentliyinə namizəd, senator Marko Rubio bildirib ki, ABŞ Rusiya aqressiyasına qarşı Avropana NATO-nun gücünü artırmalıdır. Musavat.com xəbər verir ki, o, bu sözləri teledebatda deyib.

Senator onu da qeyd edib ki, Rusiya bir çox ölkələr üçün təhlükədir. Bundan başqa, senatorun fikrincə, KXDR və Çin də Asiya və Sakit Okean regionunda ABŞ-in milli təhlükəsizliyi üçün real təhlükə mənəbəyidir. Senator Yaxın Şərqdə ən böyük təhlükənin İŞİD olduğunu da qeyd edib.

Yandırılan uşağa görə yeni həbslər gözlənilir

Rusyanın Ulyanovsk şəhərində kollektor Dmitri Yermilov tərəfindən yandırılan ikiyاشlı azərbaycanlı Ruslanın işinə görə yeni həbslər gözlənilir (Anspress). Belə ki, kollektordan şikayətçi olan ailənin şəkayıtlarına baxmayan polis əməkdaşları cəzalandırıla bilərlər.

Ruslanın ailəsi yerli polise bir neçə dəfə müraciət edərək kollektorun onları təhdid etdiyini bildirib. Kollektordan təhlükəli təhdidlər almış ailənin bayanlarına reaksiya verməyən polislərin həbs olunacağı gözlənilir. Hazırda işi aparan istintaq komitesi bu yöndə araşdırma aparır. Hüquq-mühafizə orqanlarında olan mənbə yaxın günlərdə polislərin həbs ediləcəyini qeyd edib.

"Daxili işlər organlarının vezifeli şəxslərinin fəaliyyətsizliyi nəticəsində daha əvvəl təhdidlər barədə ərizə verenin və onun azaşlı nəvəsinin həyatına qəsd edilib. Onlar vaxtında bu barədə ölçü götürməli idilər", - deyə Rusiya istintaq komitəsinin Ulyanovsk vilayəti üzrə rəhbərinin baş köməkçisi Aleksandr Sorokin bildirib.

Dmitri Yermilov tərəfindən yandırılan ikiyاشlı azərbaycanlı Ruslanın sehhəti hazırda yaxşılığı doğru gedir. Ruslan Hüseynov müalicəsini artıq evdə davam etdirir. Alınmış yanqlara baxmayaraq, Ruslan artıq oynayır və yaxşı əhval-ruhiyyədədir. Uşağa yüzlərlə tanımadiği insan dəyməyə gelir. Yanvarın 27-də Ulyanovsk şəhərinin Lenin rayonunda baş veren hadisə zamanı borcun qaytarılmasını tələb edən kollektordan biri evin pəncəresinə "Molotov kokteyli" atıb. "Molotov kokteyli" ikiyاشlı uşağın yatdığı çarpayıa düşüb.

40-a yaxın Azərbaycan vətəndaşı Latviyada daşınmaz əmlak alıb

2015-ci ildə 36 Azərbaycan vətəndaşı Latviyada daşınmaz əmlak əldə edib. "Report" xəbər verir ki, bu barədə Latviyanın Vətəndaşlıq və Migrasiya İşləri üzrə idarəsinin məlumatında bildirilir. Statistikaya əsasən, 2015-ci ildə Latviya vətəndaşlığı almaq üçün ərizə veren əcnəbilar tərəfindən 273 daşınmaz əmlak əldə olunub. Bu, 2014-cü il ilə müqayisədə 8,2 dəfə azdır.

Xarici investorlara vətəndaşlıq verilməsi programı 1 iyul 2010-cu il tarixindən qüvvədədir. 2015-ci ildə alınan daşınmaz əmlakın coğrafiyasına Riga, Yurmala, Babitsk, Qarkalnsk, Sesissk, Ozolniyeks, Adajsk və Bauski şəhər və əyalətləri daxildir. Vətəndaşlıq alanlar arasında 672 Rusiya, 136 Ukrayna, 117 Çin, 56 Qazaxistan, 45 Özbəkistan, 20 Belarus, 17 Misir, 12 İsrail və Türkmenistan vətəndaşıdır.

"Qaya Mətbuat Yayımları" MMC!

- İtənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizi çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını serbest seçmək hüququndan istifadə etmek;

- Tırajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmek;

Ən başlıcası, ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılımaq üçün uzağa getmək lazım deyil,

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

Gürcüstanın energetika naziri İrana gedir

Gürcüstanın baş nazirinin birinci müavini, energetika naziri Kaxa Kaladze İrana səfərə hazırlaşır. Bu barədə İrannın Gürcüstandakı səfiri Abbas Talebi far bildirib. Səfirin məlumatına görə, səfər çərçivəsində bir neçə vacib məsələlər müzakirə olunacaq: "Görüşlərdə elektrik enerjisinin mübadiləsi, energetika sahəsində əməkdaşlıq, qaz məsəlesi və İranın su resurslarının ixracı məsələləri müzakirə olunacaq".

Nazir özü isə qeyd edib ki, Gürcüstana İrandan təbii qazın alınması istisna deyil: "Əger Tehran rəqabətə uyğun qiymət təklif edərsə, Gürcüstan İrandan qaz almağa başlamağı istisna etmir". Gürcü ekspert Levan Kalandadze isə bu gün İrandan qaz əldə etməyin texniki cəhətdən mümkünəzələr olduğunu qeyd edib: "Əger gələcəkdə qaz boru kəmərinin

texniki bərpası həyata keçirilərsə, onda Gürcüstana qaz tədarük edən ölkələrin siyahısına İran da əlavə olunmalıdır".

Əvvəller İranın mediası bu ölkənin Ermənistandan keçməklə Gürcüstana elektrik enerjisi istehsal etmək məqsədi ilə hər gün 8-15 mln. kubmetr təbii qaz vermək istədiyi barədə yazıb. Gürcüstan tərəfi bu barədə hələ konkret razılışma olmayıda qaz təchizatının baş-

Ağcabədi tibb bacısını öldürən şəxs tutulub

Ağcabədi tibb bacısını öldürən şəxs yaxalanıb. APA-nın əldə etdiyi məlumatə görə, Kamile Əhmədovanı tamış olan kişi öldürüb. Bildirilir ki, qatilin K. Əhmədovaya xeyli miqdarda borcu varmış.

Ağcabədi Rayon Prokurorluğunundan APA-ya şübhəli şəxs qismində saxlanılanın olduğunu təsdiqləsələr də, onun kimliyi barədə məlumat verilməyib.

Qeyd edək ki, fevralın 11-də Ağcabədi şəhər Ü. Hacıbəyov ev 13 ünvanında yaşıyan, Ağcabədi Mərkəzi Rayon Xəstəxanasının Reanimasiya şöbəsində tibb bacısı işleyən, 1956-cı il təvəllüdü K. Əhmədovanın meyiti evində qonşuları tərəfində aşkarlanıb. K. Əhmədovanın qatili onu üüt ilə başına vuraraq öldürüb.

Mərhumun qızı və oğlu Bakı şəhərində yaşıdığı üçün o, evində tənha yaşayır. Bir müddət əvvəl isə mərhum evinin bir otağını ali məktəbdə təhsil alan qızlara kirayəyə verib. Hadisə baş verən gecə tələbə qızlar qış tətili ilə əlaqədar evlərinə gediblər.

Türkiyədə azərbaycanlı qadın rektora hücumlar

Türkiyənin Giresun Universitetinin rektoru, azərbaycanlı Aygün Attar universitetdə rektorluq seckiliyərə ərefəndə rəqibləri tərəfindən hücumlara məruz qalır. Virtualaz.org Türkiye KIV-lərinə istinadən xəbər verir ki, Aygün Attar rektora seckilərində namizədliyini irəli sürən tək alternativ Cevdet Coşkunun professor-müəllim heyəti ilə seçiqabığı temaslarını əngelləyir. Onunla görüşən müəllimləri cəzalandırır.

Universitetdə isə Aygün Attarın əleydarları belə şayiə yayırlar ki, onu rektor vəzifəsinə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin tövsiyəsi ilə təyin ediblər. Lakin digərləri deyir ki, əgər Azərbaycan prezidenti Türkiyədə universitet rektoru vəzifəsinə kimisə tövsiyə etsəydi, bunu əyalət universitetində yox, İstanbul və ya Ankara universitetlərindən birində edərdi.

Mətbuat onu da yazır ki, Giresun Ticarət və Sənaye Odası, Ticarət Borsası da Aygün Attar rektor vəzifəsində görmək istəmirlər. Habelə bildirilir ki, Giresun universiteti Türkiyənin ən zəif ali təhsil müəssisələrindən biridir. Xatırladaq ki, professor Aygün Attar Türkiyədə tanınmış rektorlardan hesab olunur. 2015-ci ilin yanварında Azərbaycan prezidentinin Türkiyəyə səfəri zamanı o, prezent Rəcəb Tayyib Ərdoğanın sarayında İlham Əliyevin şərəfinə verilən rəsmi ziyyafətə də dəvət olunmuşdu.

Nalbəndyan həmsədrlərlə görüşüb

Ötən gün Ermənistən xarici işlər nəziri Edvard Nalbəndyan Münhəndə ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrleri İgor Popov, Ceyms Uorlik, Pyer Andrie və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Andrey Kaspiyklə görüşüb. "Report" erməni KIV-ne istinadən xəbər verir ki, bu barədə Ermənistən Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Görüşdə Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə ni-

zamlanması üzrə müzakirələr aparılıb.

Yazarımız Tofiq Yaqublu Azadlıq!

Türkiyənin pop-starlarından olan müğənni Doğuş və onun həyat yoldaşı, tanınmış jurnalist Xoşqədəm Hidayətqızı bu bazar "Yeni Müsavat"ın qonağı olublar. Cütlükün qəzetə gəlişi aylar önce Doğuş bayın qəzetə özəl müşahibə verəcəyi sözünü tutması ilə əlaqədar olub.

Doğuş və Xoşqədəm Hidayətqızı redaksiyamızda - "Əkizlərin qəlləri..." //

Tanınmış cütlük "Yeni Müsavat"ın qonağı oldu

Bir neçə gündür Azərbaycanda olan Doğuş bay səfərinin son günü qəzeti məsləhətin redaksiyasına təşrif gətirdi və olduqca maraqlı müşahibə verdi. Bəzən həyat yoldaşı Xoşqədəm Hidayətqızı ilə polemika və mükalimə şəraitində keçən müşahibədə çox suallara Doğuşun adından Xoşqədəm xanım cavab verməli olurdu. Çünkü türkiyəli müğənni danişməyi sevmir və hiss edilən də bu idi ki, o, həyat

yoldaşının onu anlatmasından daha çox məmənun qalırıdı. Lakin verdiyi hər açıqlama Türkiyənin şou xəbərlərə manşet olacaq qəbildən idi. Biz müşahibənin geniş variyantını sabahki sayımızdan etibarən yayınaqacığı. Lakin müşahibənin anonsu olaraq bildirik ki, orada söhbət Doğuş və Xoşqədəmin yeni doğulacaq əkiz övladlarından, onların cinsiyyəti və harada doğulmasından tutmuş, usaq-

ların dünyaya gelişindən sonra cütlük həyat tərzində nələrin dəyişəcəyinə qədər, çox şeylər var.

"Bizim üçün hər gün Sevgilər Günüdür..."

"İstərdim ki, həyat yoldaşım daha əvvəlki kimi aktiv çalışmasın, Türkiyəye, yanına köçüsün və işləsə de, Türkiyədə işləsin" deyən Doğuş bəyle xanımı niyə razılaşdırır?

-Onların hər biri Türkiyədə ayrı-ayrı futbol klublarını dəs-

təkləsələr də, Azərbaycanda tutduqları tək komanda var;

-Doğuş Alim Qasimov üçün yeni mahnı yazıb;

-Türkiyənin tanınmış pop-starı yeni albomunun təqdimatını nəyə görə ləngidib? Həyat yoldaşına həsr etdiyi 3 mahnıdan heç biri niyə alboma daxil edilməyib?

□ Musavat.com

Məhbuslardan son xəbərlər...

Rauf Mirqədirovun məhkəməsi başlayır; Yunusların proses günü məlum deyil; Tofiq Yaqublu və İlqar Məmmədov Şəkiyə aparıla bilərlər

Fevralın 18-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsində "Ayna-Zerkalo" qəzeti məmənun qəzeti Rauf Mirqədirovun hökmündən verilən şikayətinə baxılacaq. Saat 15:00-da başlayacaq proses qapalı olacaq.

Bu barədə jurnalistin vəkili Fuad Ağayev məlumat verdi: "Prosesə sədrliyi Abid Abdinbəyov edəcək. Apelyasiya Məhkəməsinin cinayət kollegiyanın hakimidir. Mənə bildirildi ki, proses qapalı keçiriləcək. İclasın qapalı aparılması üçün heç bir qanuni əsas yoxdur. İlkən baxış iclası olacaq. Vəsətətlərimizə baxılacaq. Ondan sonra məhkəmə baxışının günü müəyyən olacaq".

Vəkil hüquqlarını qoruduğu digər vicdan məhbusu İlqar Məmmədovun zorla Şəkiyə aparıla biləcəyi ilə bağlı yayanın xəbərlərə də münasibət bildirdi: "Aparılıb-aparılmayaq məlum deyil. Ümid edek ki, məsələyə düzgün yanaşacaq. İlqar Məmmədov öz mövqeyini bildirib ki, apelyasi-

ya şikayetə ilə bağlı məhkəmədə iştirak etmək istəmir. Bu onun hüququndur, vəzifəsi deyil. Bütün məsələləri öz müdafiəçilərinə, yeni bize həvalə edib. Onun təkrarən Şəkiyə aparılması yolverilməz olardı".

Məsələnin müavini Tofiq Yaqublunun qızı Nigar Yaqublu da atasının Şəkiyə aparıla biləcəyini qeyd etdi: "Proses ayın 25-də olacaq. Atam və İlqar Məmmədov ərizə yazıblar ki, proses onların iştirakı olmadan aparılsın. Ehtimal var ki, onları Şəkiyə aparsınlar. Amma dəqiq deyil".

Hüquq müdafiəcisi Leyla Yunus və həyat yoldaşı Arif Yunusla bağlı kasasiya şikayəti verilib. Şikayətin verilməsinin üstündən 10 gün keçmə-

sine baxmayaraq, hələ də məhkəmə günü bəlli deyil. Axundovun həyat yoldaşı Türkən Hüseynova hər şəyin qaydasında olduğunu bildirdi: "Ömər Məmmədov, Rəsul Cəfərov, Sirac Kərimli və Rəşadət 10 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsindədirler. Ele bir şikayətleri yoxdur. Telefonla Rəşadət zəng etmişdi. Heç nedən şüümkündür. Səhhətləri yaxşı deyil".

□ Cavanşir ABBASLI

Günün içindən

Üçüncü dünya müharibəsi xəbərdarlıqları - blef, yoxsa...

Elxan Şahinoğlu: "Böyük müharibə təhlükəsi, həqiqətən, çox ciddidir, çünkü..."

Fevralın 14-də Türkiyə Silahlı Qüvvələri Suriyanın şimalında cəmələşmiş kurd silahlılara ikinci dəfə artilleriya zərbələri endirib. Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlu Suriya ərazisinə quru qoşunlarının daxil ola biləcəyi anonsunu verib. Rusiya isə Bəşər Əsəd rejimini Türkiyəyə qarşı yönəldirməklə bərabər, özü də hədələyici bəyanatlar verməkdədir.

Bu arada Səudiyyə Ərəbistanının hərbi təyyarələri və əsgərlərinin yaxın günlərdə "İncirlik" bazasına gələcəyi xəberi yayılıb. Ərəb Əmirlikləri də hərbi kontingent göndərməyə hazırlı olduğunu bildirib. Ekspertlər görə, Amerika yaşıl işıq yandırsa, Rusyanın bu koalisyonu əngelləmək şansı yoxdur. ABŞ dövlət katibi Con Kerrinin Bəşər Əsəd quru əməliyyatı ilə hədələməsi isə Vaşinqtonun öz müttəfiqlərinin hərəkətə keçməsinə razılıq verə biləcəyini göstərir.

"Atlas" Araşdırıcılar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu hesab edir ki, Türkiye ordusunun Suriya ərazilərinə artilleriya zərbələri endirməsi bölgədə yeni mərhələnin başlanğıcı ola bilər: "Rusiya Krımı işğal etməklə bir dəfə dünya düzənini pozdu. Suriya ərazilərini İŞİD-i bombalaması adı altında bombardamaqla isə ikinci dəfə Qərbe, Suriyaya, qonşu dövlətlərə meydən oxumış oldu. Artıq Rusiya Suriya məsələsində tamamilə tərəf olub. Nəinki İŞİD-i, Bəşər Əsədə müxalif olan bütün qüvvələri hədəf götürüb. Rusiya çalışır ki, Əsədin mövqeləri güclənsin. Bir müddət Qərb, Türkiye, Səudiyyə və digər ərb ölkələri buna dözdülər. Amma indi onlar üçün də dözmə limiti bitib. Onlar Rusiyani durdurmağın yolunu neçə aylardır fikirləşirlər. Mənçə, çox doğru da yol tapıblar. Yeni əger Rusiya Suriyada hərbi varlığını ortaya qoyursa, niyə də başqa ölkələri qoymasın? Rusyanın arqumenti odur ki, guya onu Suriyaya legitim Əsəd hakimiyyəti dəvət edib. Amma Əsəd hakimiyyəti çıxdan legitimliyini itirib. Bu hakimiyyəti dünyada bir neçə ölkə tənqidiyir. Əsədi saxlayan Rusiyadır. Ona görə də Rusiyani durdurmağın yolunu Türkiye, ABŞ, ərb ölkələri quyuşunlarını Suriyaya yeritməkdə görürələr. Amma bunun da təhlükələri var. Təhlükə dəhədən hədəf götürüb. Türkiyə çıxdan Suriyada bufer zonası yaratmadən qəçqınları orada saxlamaq istəyir. Amma Türkiye sərhədini pozan Rusiya təyyarəsini vurandan sonra Moskva pusqudadır. Elə bu na görə də Türkiye təyyarələri Suriya sərhədində uçuşlar həyata keçirir. İndi Rusiya və Əsəd qoşunları Hələbi mühəsirəyə alıb. Türkiye ordusunun təkbaşına Suriyaya müdaxiləsi problematikdir. Mümkündür ki, bu məsələ koalisiya şəklində həll olunsun. Amma ABŞ-in ne vaxt qərar verəcəyi sənətindən Barak Obama tələsmir. Onu tələsdiren Türkiye və Səudiyyə Ərəbistanıdır. Əger Türkiye, Səudiyyə Ərəbistanı, Birleşmiş Ərəb Əmirlikləri və ABŞ koalisiyası şəklində Suriyaya qoşun yeritse, böyük müharibə bu zaman başlaya bilər".

E.Şahinoğlu xatırlatdı ki, Rusyanın təyyarə bazası Türkiyəyə yaxın sərhəddədir. Rusiya təyyarələri Türkiyə qoşunlarına zərbə endirəsə, bu artıq iki dövlət arasında müharibənin anonsu olacaq: "Bu, Suriya problemindən də kənara çıxacaq. Başqa dövlətlər, NATO bu prosesə qarışmaq məcburiyyətində qalacaq. Ona görə də həqiqətən də böyük miqyaslı müharibə təhlükəsi çox ciddidir. Əslində üçüncü dünya müharibəsinə rəvac verən elə Rusyanın özüdür".

Politoloq onu da vurğuladı ki, Türkiye hələlik radikal kurd qruplaşmalarını öz ərazisində bombardayıb: "Bu, Türkiyə üçün çox həssas məsələdir. Rusiya da Türkiyəyə zərər vurmaq üçün PKK və onun Suriya qoluna çox ciddi dəstək verir. İndi Türkiye PYD-nin mövqelərini bombardamaqla həm radikal kurdilərə zərbə endirmiş olur, həm də Moskvaya bir mesaj göndərmiş olur ki, həddini bil. Türkiye bütün riskləri göz önündə alaraq Rusiya ilə qarşılardan çəkinmir. Ən sərt addimlar atacaqını nümayiş etdirir və yeni, çox təhlükeli bir mərhələ başlayır. Rusiya və Türkiyə uğurumun bir addimlığındadır. Rusiya Əsəd ordusu ilə birgə Hələbə hückum edir, bombardmanlar Türkiyəni yeni qəçqın axını ilə üzləşdirib. Demək, Rusiya Suriyada hərbi varlığını artıracaq, bunun nəticəsində Türkiyəyə qəçqın axını artacaq və Ankaraya deyəcəklər ki, sən qarışma! Buna özüne hörmət edən hansı dövlət razılaşdır? Belə vəziyyətdə Türkiyənin müttəfiqləri ilə birgə Suriyənin bir hissəsində quru əməliyyatı həyata keçirməkdən başqa alternativi qalmır. Prosesden Azərbaycan da kənarda qala bilməyəcək. Azərbaycan üçün "Sən kiminlesən" suali aktuallaşacaq".

□ Etibar SEYİDAĞA

**"Həyat tərzi budur
Qarayevlərin..."**

Samir SARI

Havalılar isindikcə Türkiye mediasında turizm sektoruna aid xəbərlər çoxalır. Biri yazır ki, hər il ölkəyə axışdır gələn 4,5 milyon rus turistler bu il gəlmeyəcək, sektorumuz batacaq.

O biri yazır ki, 4,5 milyondan rus turistdən ən azı 3 milyonu üçüncü ölkələrdən keçməklə olsa da, geləcek.

Başqa bir sayt yazır ki, rus turistlərin yerini doldurmaq üçün hökumət Çili və Perudan turist celb etməyi düşünür

(Aydiralim ki, Çillinin özünün 2-3 min kilometrlik okean sahilə var, amma Türkiyədə yay olanda onlarda qış olur, ona görə də, principcə, soyuğu sevməyən, günəş, dənizi sevən cılıtlılar Ağ dəniz və Egey sahilinə gələ bilər).

Başqa bir qəzet yazır ki, eybi yox, ruslar gəlmir, gəlməsin, onların yerini ərəblər tutacaq.

Daha "utcaqlar" niya, çoxdan tutublar. Türkiyənin cənub sahiləri boyunca yüz minlərlə suriyali və iraqlı səpələnilər. Sadəcə, onlar turist deyillər, rezin və taxta qayıqlara dolmuşub Avropaya keçmək istəyən miqrantlardır. Ancaq bu qəçqinlər Türkəyin dövlət bündəsinə qara quruşluq faydaları yoxdur, eksinə, son 4 ildə Türkəyə 10 milyard avro ziyanə salıblar.

Üstəlik, ərəblərin səbəb olduğu III dünya müharibəsinə görə Rusiya ilə Türkəyin arasından qara uçaq keçib, bu səbəbdən də rus turistlərin Türkəyə yolu maneələrlə dolu hala gelib.

Hazırda qardaş ölkənin aparıcı media qurumları bu mövzuda yazır, hamısı da öz müvafiq yazısını cümləlik geyimində dəniz sahilində uzanmış gənc və gözel qadın şəkillinmiş müşayiəti ile verir. Sanki "rus turistlər" yalnız gənc və gözəl qadılardan ibarətdir. Hərçənd bilənlər bilir ki, hər il Rusiyadan Türkəyə gedən 4,5 milyon turistin minimum 2 milyonu təqaüd yaşınanın altında və üstündə olan insanlardır.

Bəli, müasir dünyada turizm böyük qazanc mənbəyidir. Hesab edin ki, qardaş ölkənin Antalya, Bodrum, Kuşadası kimi turistik rayonlarının hər birində "Günəşli", "Şahdəniz" kimi neft-qaz yataqları var. Özü də bu tükənməz sərvətdir, ildən-ile hasilatı artır. İntəhası, gərək, qızıl yumurtlayan toyuğu tutub kəsməyəsən, 4,5 milyon turistin xərinə, türkün sözü, "sınır ihlali yapan uçağı" vurmayaşan. Söz yox, "devlet həsiyyəti" deyilən bir şey də var, ona görə sinirləndinsə və sınırı keçən quşu vurdunsa, Bodrumda otellərin bedru mu boş qalır, quşalar da uçub Yunanistana-filana gedir.

Bələ qayğıların bize dəxli yoxdur. Yeri gələsə, turist kimdir ki? Turist qəlet eləyir.

Tursitlər necə davranışlığını mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevdən öyrənməliyik.

O gün cənab nazir ailəsi ilə birləşdə Qusardakı "Şahdağ" turizm kompleksində istirahət etməyə gedib və həm yerli, həm de xarici turistlərə öz hedlərini göstərib.

Saytlar yazır ki, cənab nazir kompleksdə olarkən restoranı bağlatdırıb və xeyli turist nahar zamanı acı-acına oturub gözləyiblər ki, nazir gündəlik rasion üzrə qida qəbulu prosedurunu yekunlaşdırırsın. Camaat gözleyib, nazir nuş edib. Böylə olmalıdır. Şair belə yerdə deyir: "Həyat tərzi budur Qarayevlərin".

Əlbəttə, beş-altı (lap olsun 50-60) turistin iki-üç saat ac qalmasından bir şey çıxmaz, əsas odur ki, nazir narazı qalmışın. Nə də olmasa, adam turizm sektorunun böyüyüdür, istəsə oteli və restoranı 1-2 saatlıq yox, birdəfəlik bağlatdırıb. Amma o, bunu eləməz. Çünkü.... şair o vaxt çox düz yazmışdı:

"Qardaş, bir an qalma yaxşılığından,

Onsuz da əlindən yaman iş gəlmir!..."

İndi gözü götürməyən saytlar yazır ki, "yalnız nazir və ailəsi restoranı tərk etdiyindən sonra "qara camaat" a yemək veriliib".

Stop! "Qara camaat" hara, qış kurortu hara? Belə görünür ki, əger devalvasiyanın bu vədəsində adam atılıb "Şahdağ" a istirahətə gedibse, o qədər də "qara" deyil, sadəcə, Qarayevlər müqayisədə "qaraşın"dır. "Qara camaat" ona deyərlər ki, nəinki Şahdağın yolunu bilmir, hətta burdan-bura ömründə bir dəfə imkan eləyi Xəzərə girməyib, eyzən dolanışq hayındadır.

Bax, biz turizm sektorumuzu bu cür inkışaf etdirəcəyik. Sabah başqa bir nazir, biri gün komitə sədri, ertesi gün xidmet rəisi "Şahdağ" a getse, restoranı yene bağlayacaqlar. Belə-bele bir də görəcəyik ki, "Şahdağ" Krımdakı "Artek" düşərgəsinə dönüb - nə gələn var, nə gedən.

Rabitə və Yüksek Texnologiyalar Nazirliyinin (RYTN) keçmiş aparat rəhbəri Vidadi Zeynalov barəsində seçilmiş həbs qətimkən tədbirinin müddəti uzadılıb. Prokurorluğun müvafiq vəsatetinə Binaqədi Rayon Məhkəməsində baxılıb və onun barəsində seçilmiş həbs qətimkən tədbirinin müddəti 4 ay artırılıb.

V.Zeynalovun qulluq mövqeyindən sui-istifadə edərək nazirliyin strukturuna daxil olan ayrı-ayrı qurumların vəzifəli şəxsləri ilə qabaqcadan razılışmaqla həmin strukturlar tərəfindən işlərin görülmədiyi, tam yerinə yetirilmədiyi, avadanlıqlar alınmadığı, istifadə olunan avadanlıqların, xidmətlərin qiymətlərinin isə 4-5 qat şərtləndirilən və digər üsullarla işlərin və xidmətlərin guya yerinə yetirilməsini özlərinin himayə etdikləri, yaxın münasibədə olduqları şəxslərin adına olan özəl şirkətlər tərəfindən saxta sənədlər əsasında rəsmiləşdirməsini təmin etməklə müvafiq müəssisələrin ayrı-ayrı banklardakı hesabına köçürülmüş 73 milyon 590 min manat pul vəsaitinin nağdlaşdırılmışla məmən-sənilməsini və israf edilməsini təskil etməkdə ittihəm olunur. O, ötən ilin noyabrında Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2-ci (Mənimsemə və ya israf etmə, külli miqdarda törədildikdə) və 308.2-ci (Vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) bu Məcəllənin 308.1-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş emel-lər ağır nəticələrə səbəb olduqda və ya seçkinin (referendum) nəticələrinə təsir meqsədilə tö-rədildikdə) maddəsi ilə ittihəm olunaraq barəsində Binaqədi Rayon Məhkəməsi tərəfindən 3 ay müddətinə həbs qətimkən tədbiri seçilib.

V.Zeynalov nazirlikdə həbs olunan ən yüksək vəzifəli şəxşdir və onun ifadələri xüsusi-lə sabiq nazir Əli Abbasovun gələcək taleyi üçün çox mü-

Korrupsiyadə işinən əsas fiqurantının həbs müddəti uzadıldı

Vidadi Zeynalov Rabitə və Yüksek Texnologiyalar Nazirliyində həbs olunan ən yüksək vəzifəli şəxsdir və onun ifadələri xüsusi-lə sabiq nazir Əli Abbasovun gələcək taleyi üçün çox mühümdür

Vidadi Zeynalov

hümdür. Təsadüfi deyil ki, ötən ilin noyabr ayında vəzifəsindən azad olunan nazir Əli Abbasov bir müddət əvvəl mediaya açıqlamasında Vidadi Zeynalovu şəntajda suçlamış, həbsdəki yaxın adamının "oranın naziri mən deyilim ki, bütün məsuliyət mənim üzərimdə olsun" mesajına "mən çox təsəffü edirəm ki, Vidadi Zeynalov belə bir fikir səsləndirib. Ondan belə bir şey gözlemirdim" deyib. Əli Abbasovun ev dəstəsi edildiyi və Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin müstəntiqləri tərəfindən bir neçə dəfə dindirilən və bağlı məlumatlar da var. Xatırladaq ki, Vidadi Zeynalovdan başqa

Beynəlxalq Əlaqələr və Hesablaşmalar Mərkəzinin direktoru Cəlil Cəferov, "Bakı Telefon Rabitəsi" İstehsalat Birliyinin baş direktoru Beytulla Hüseynov, "Aztelekom" MMC-nin baş direktoru Məmməd Məmmədov və daha bir neçə nəfer həbsdədir. Onlar Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2 (külli miqdarda mənimsemə), 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) maddələri ilə ittihəm olunurlar.

Bir sıra internet informasiya resurslarında Əli Abbasovun Goradildəki bağ evindən oğurluq edildiyi barədə informasiyalar yayılıb. Ə.Abbasov həftə sonu istintaqa çağırılması və barə-

sında ölkədən çıxməq yasağı olması haqda xəbərlərə deyil, məhz bağ evinin oğurlanması barədə danışılır.

ANS PRESS-ə açıqlamasında sabiq nazir bunları deyib: "Mən də xəbərləri oxumuşam. Yazıblar ki, guya oğurluq edən şəxslər artıq həbs olunublar. Axi həbs birdən olmur. Bunun üçün məhkəmə olmalıdır. Bu hadisə ne vaxt baş verdi ki, məhkəmə de oldu. Həbs olunanlar kimdir? Adları belə yoxdur. Həm də ya-zırlar ki, bu işə MTN baxır. MTN-ə oğurluğun nə əlaqəsi? Guya bağımızdakı iti də zərərsizləşdiriblər. Yazılanlar həqiqətə uyğun deyil". Əli Abbasov onu da eləvə etdi ki, onun, həqiqətən de 1998-ci ildən Goradildə bağ evi var. Amma oradan heç nə oğurlanmayıb.

Maraqlıdır ki, ötən həftə V.Zeynalovun sabiq təhsil naziri ilə əlaqələrinə dair də sensasi-on məlumatlar yayılmışdır. Moderator.az saytı sabiq təhsil nazirinin həbsdəki aparat rəhbəri ilə sensasi-on maliyyə maxinasiyasından yazmışdı. "Bir neçə il öncə prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə ölkənin ümumtəsil məktəblərinin informasiya texnologiyaları ilə təminat üçün sərəncamla ayırdığı 30 milyon manat vəsaitin də "şəffaf şəkilde, qəpiyinəcən təyinatı üzrə xərclənməsi" nə də o, vaxtkı təh-sil naziri Misir Mərdanovla Vidadi Zeynalov rəhberlik ediblər", deyə xəbərdə bildirildi.

Mətbuatda haqqında yazılanlara Misir Mərdanov qisa münasibət bildirib: "Haqqında yazılınlara tanış deyiləm. Ona görə də heç bir fikir söyləmək istəmirəm. Sadəcə, onu demək istəyirəm ki, haqqında bütün yazılınlar kimi, növbəti yazılar da böhəndir. Vəssalam!".

□ "Yeni Müsavat"

İlk məhkumluğunu yaşayan N.İbrahimov 2011-ci ildə həbsxanaya düşüb. Ata İbrahimov deyir ki, oğlu 18 yaşında bir nəfərlə mübahisə edib. Həmin şəxs oğlunu təhqir edib, Nurani də həmin şəxse biçaq zərbəsi endirib. Həmin şəxsin həyatını xilas etmək mümkün olub, Nurani isə 7 il hebs cəzası alıb.

Həbsdə olduğu 4 ildən çox müddətə heç bir probleminin olmadığını deyən F.İbrahimov oğlunun yanlış əməllərdən həmişə uzaq olmağa çalışan bir insan olduğunu söyledi: "Uşaqlıqdan haqqı deyən olub. Başına bu iş geldi. Cəzası ne idisə çəkirdi. Həbsxanada da yaxşı insan kimi hörməti var idi. Heç vaxt davası olanda bu tərəfləri sakitləşdirmək, aranı sakitləşdirmək istiyib. O zaman həmin davanın işi Xəzər Rayon Prokurorluğun-da baxıldı və Nurani günahsız olduğu sübut olundu".

Mərhumun qardaşı Ramin İbrahimov qardaşı ilə bərabər başqa bir dəstəq Sahib Abbasovun da döyülrək öldürülündən və meyitin Gəncəyə göndərildiyini söylədi: "Başqa iki məhkum - Elmirlə Tariyel də döyürlüb. Onların da vəziyyəti ağırdir".

R.İbrahimov musavat.com-a qardaşının morqda çəkilən, bədənində zoraklıq izləri olan fotolarını da təqdim edib.

□ İlkin MURADOV

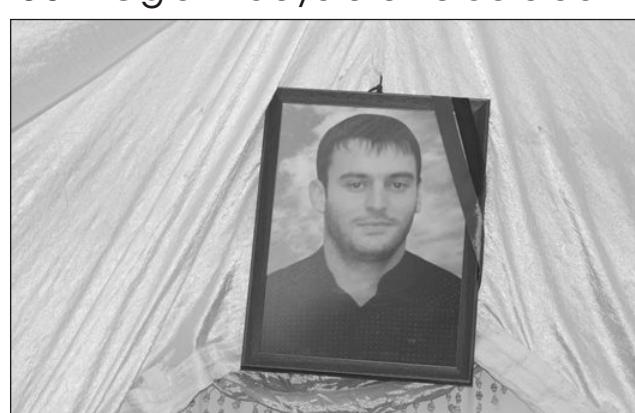
Bakıda məhkum işgəncə altında öldürüldü

23 yaşlı gəncin atası: "Oğlum döyülrək öldürülüb..."

Fevralın 12-də Peniten-siar Xidmetin 6 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsindən döyülrək öldürülən 23 yaşlı Nurani İbrahimov Hövsan qəsəbəsində Dədə Qorqud qəbiristanlığında dəfn edilib. Mərhumun atası Fuad İbrahimov dəfnədə işti-rak edən musavat.com saytının əməkdaşına bildirib ki, oğlu işgəncə verilib, o, döyülrək öldürülüb.

"Onu vəhşicəsinə döyüblər. Sonra Məhkumların Müalicə Məmən-səsiyəsine aparıblar. Zəng edib dedilər ki, guya oğlun narkotik maddə istifadə edib. Buna görə də ölüb. Siqaret çəkməyən adam idi. Hər kəs onu namaz qılan, haqq sözünü deyən biri kimi tanır" - deyə mərhumun atası bildirdi.

F.İbrahimov deyir ki, 1993-cü il təvəllüdü Nurani İbrahimov 10 gün əvvəl qədər 2 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində olub. Daha sonra yeni reis

Elçin Əlicanov geldikdən sonra Nurani və daha 4 məhkumu 6 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsine köçürüblər. Oğlunun cəsədində işgəncə izlərinin olduğunu deyən F.İbrahimovun sözlərinə görə, Nurani'nin ayaqları sıñib, bütün bədəni zərbələrən qaralıb. Dəfn mərasimində xeyli sayıda insan iştirak edirdi. Nurani İbrahimovu tanıyanlar onun 13 yaşından namaz qıldığını, narkotik vasitələrdən istifadə etmədiyini dedilər.

Azərbaycan müxalifətinin iqtisadi böhranla bağlı hökumətə təqdim etdikləri təkliflər paketindəki parlamentin buraxılmasına tələbləri ətrafında yaranan söz-söhbətlər səngimək bilmir. Bunun fonunda manat təhlükəsi də ən çox müzakirə edilən mövzulardandır.

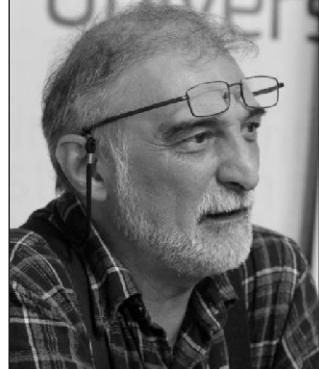
Çoxları hesab edir ki, parlament buraxılarsa, qanunverici orqana yeni seçimlər keçirilərsə, bu, əlkədə iqtisadi böhranla yanaşı, siyasi böhranın baş vermesi ilə nəticələnər. Eyni zamanda, manat ətrafında iki aya yaxındır davam edən təhlükənin sabitliyi hər an poza biləcəyi ehtimal olunur.

Hakimiyət müxalifəti yaranmış vəziyyətdən istifadə etməkdə suçlayır. Onlar hesab edirlər ki, böhran şəraitində yeni seçimlərin keçirilməsi mümkün deyil. Müxalifətin isə hakimiyət qarşısındaki argumenti budur: "Demokratik seçimlər keçirilərsə, siyasi böhran mümkün deyil".

Siyasi ekspert Hikmət Hacızadə manatın sabitliyə ən böyük təhlükə olduğunu bildirdi: "Bu təhlükələrin meydana çıxmazı bərabər idarəciliyin nəticəsidir. Sabitliyin pozulacağı ehtimalları rüşvətxorluq, korrupsiya ilə ölkənin idarə edilməsindən qaynaqlanır. Əger parlament buraxılarsa, demokratik seçimlər keçirilərsə, heç bir siyasi böhranın səhəbet gələlməz".

Politoloq Natiq Miri hər iki amilin bir-birini təkzib etmədiyi-

Sabitliyə ən böyük təhdid - manat, yoxsa erkən seçimlər?

Hikmət Hacızadə:
"Demokratik seçimlərin siyasi böhran yaradacağından səhəbet gedə bilməz"

Natiq Miri:
"İqtisadi islahatlarla yanaşı, siyasi islahatlara da böyük ehtiyac var"

ni söylədi: "Bu gün manatın təhlükəsizliyini təmin etməkə bağlı, eləcə də digər siyasi yönədə aparılan islahatlar bir-birini şərtləndirən amillərdir. Ona görə də bunları fərqləndirmək doğru deyil. Sadəcə olaraq, aradıclar islahatlar aparmaq məcbu-

böyük ehtiyac var. Çünkü siyasi islahatlar aparılmadan, iqtisadi böhranla bağlı görülən işlər müsbət sonluqla nəticələnə bilməz".

Politoloq parlamentin buraxılmasının nə zaman mümkün olacağına da toxundu: "Ölkədə sabitlik yaranandan sonra bu tələbləri səsləndirmək olar. Çünkü sabitlik olmadan yeni seçimlər keçirilə bilməz. Sabitlik olarsa, demokratik seçimlər keçirilərsə, cəmiyyətdə qüvvələr nisbetinin dəyişməsi ilə nəticələnə bilər. Qanunverici orqanda cəmiyyətin eksər siyasi qüvvələrindən ibarət şəxslər təmsil olunmalıdır. Belə olan təqdirdə yuxarıların iradəsi həyata keçməyəcək. Siyasi yönədə müstəqil qərarlar qəbul ediləcək. O zaman etirazlar küçələrdən parlamentdə daşınacaq. Bu da siyasi anlamda Azərbaycanı gücləndirən amildir. Parlamentin buraxılmasını və manat təhlükəsini bir-birindən ayırmadıq düzgün deyil. Bütün sahələr üzrə islahatlara ehtiyac var. İqtisadi ve siyasi istiqamətdən asılı olmayıraq".

□ Cəvənşir Abbaslı

ni davam etdirərsə, o zaman xarici valyuta ehtiyatlarından, eləcə də psixoloji metodlardan istifadə etməkə manatın məzənnəsini müəyyən qədər saxlaya bilər. Manatın məzənnəsi birbaşa olaraq, Mərkəzi Bankın seviyəsi siyasetdən asılı olacaq".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli de vurğuladı ki, manata təzyiqlər artır və milli valyuta dəyər itirməye məhkumdur: "Azərbaycan manatına olan təzyiqlər ölkənin gəlirləri və valyuta ehtiyatlarının azalması ilə ölçülür. Görünən odur ki, neftin qiymətinin aşağı düşməsi nəticəsində Azərbaycanın gəlirləri azalır. Neftin qiymətinin 30-35 dollar civarında dəyişməsi yanvar-fevral aylarında gəlirlərin azalmasına səbəb olacaq. Azərbaycan ixracatının təxminən 95 faizinin enerji məhsullarından ibarət olduğunu nəzəra alsaq, gəlirlərimiz azalan tendensiya üzrə davam edəcək".

Bu isə manata olan basğını artırır və növbəti dəfə manatın dəyərdən düşməsinin şahidi olacaq. Bunun hənsi tarixdə olması isə hökumətin verdiyi qərardan asılı olacaq. Ola bilə ki, hökumət iki kəskin devalvasiyadan sonra daha yumşaq şəkildə bunu həyata keçirməyə çalışacaq və hər ay 5-10 faiz devalvasiyaya getsin. Hər ehtimal masadadır. Hər halda hökumət də növbəti dəfə kəskin devalvasiyaya getmək istəməz. Çünkü bu iqtisadiyyata çox ağır nəticələr verir. Daha yumşaq formada, həftəlik, aylıq ucuzlaşma şəklinde manatın dəyərdən düşməsi həyata keçirilə bilər. Bu hökumətin verəcəyi qərardan asılı olacaq. Manata basıqlar davam edir və milli valyutanın uzun müddət indiki səviyyədə qalması mümkünsüz görünür".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Azərbaycan ərzaq taxılı niyə istehsal edə bilmir?

Ekspertlər səbəblər, rəsmilərsə bəhanə gətirir...

Ötən ilin sonunda əlkədə baş verən ikinci devalvasiyadan sonra bir çox sahələrdə olduğu kimi, taxılçılıqla bağlı vəziyyətin normal olmadığı ortaya çıxdı. Belə ki, qeyri-neft sektorunu, kənd təsərrüfatını inkişaf etdirmək barədə fikirlər yenidən səslənərkən məlum oldu ki, Azərbaycan heç taxila olan tələbatını yerli istehsal hesabına ödəyə bilmir. Üstəlik, yerli istehsal qida üçün yararsızdır.

Ekspert Qalib Toğrulun sözlərinə görə, Azərbaycanda 2,9 milyon ton taxıl istehsal olunur və onun da 1,7 milyon tonu büğdadır: "Taxilla bağlı ehtiyat fondu, dövlətin Taxıl Fondu var. Həmin Fonda yerli istehsallı taxıldan bir kiloqram da alınır. Çünkü bizim istehsal etdiyimiz taxıl həmin Taxıl Fondu standartlarına uyğun gəlmir. Biz xaricdən aldığımız taxılın hesabına yaşayırıq. Taxıl Fondunda 750 min ton taxıl var. Fond ancaq fəvqəladə hallarda, qiymətlər kəskin artan vaxtlarda istifadə oluna bilər. Bizdə taxılın, buğdanın, unun qiyməti artıb. Beləçix, hökumət hesab etmir ki, bazara müdaxilə olunmalıdır. O taxıl da həqa qırıcılar üçün saxlanılır".

Ekspert Rəşad Həsənov da bildirdi ki, taxilla bağlı əlkədaxili tələbatın təxminən 50 faizi idxləndən asılı vəziyyətdədir: "İdxal olunan buğda ərzaq məqsədi ilə istifadə olunur. Çünkü yerli istehsal keyfiyyət baxımından ərzaq məqsədli istifadə standartlarından geri qalır. Məhz bu səbəbdən vurğulamaq olar ki, ölkə ərzaq məqsədli buğda tələbinin ödənilməsində 70 faiz idxləndən asılı vəziyyətdədir. O ki, qaldı əlkənin taxıl ehtiyatına, məsələn 2015-ci ilin əvvəlinə olan qalıq ehtiyat 2014-cü illə müqayisədə 42 faiz az olub və bu ehtiyat əlkənin təxminən 3 ay yarımlıq ehtiyacını qarşılıy় bilər".

Ekspert Rəşad Həsənov da bildirdi ki, taxilla bağlı əlkədaxili tələbatın təxminən 50 faizi idxləndən asılı vəziyyətdədir: "İdxal olunan buğda ərzaq məqsədi ilə istifadə olunur. Çünkü yerli istehsal keyfiyyət baxımından ərzaq məqsədli istifadə standartlarından geri qalır. Məhz bu səbəbdən vurğulamaq olar ki, ölkə ərzaq məqsədli buğda tələbinin ödənilməsində 70 faiz idxləndən asılı vəziyyətdədir. O ki, qaldı əlkənin taxıl ehtiyatına, məsələn 2015-ci ilin əvvəlinə olan qalıq ehtiyat 2014-cü illə müqayisədə 42 faiz az olub və bu ehtiyat əlkənin təxminən 3 ay yarımlıq ehtiyacını qarşılıy় bilər".

Ekspert Qadir İbrahimli isə dedi ki, ərzaq təhlükəsizliyi ilə bağlı olan bir məsələdir və bunun məsuliyyəti Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin üzərindədir: "İndiyədək bu sahəyə ayrılan milyonlarla manatlıq dövlət yatırımlarına baxmayaraq, aqrar sektorunda keyfiyyətli buğda yetişdirmək mümkün olmayıb. Əsas səbəb odur ki, fermerlərin maddi texniki təchizatı yetərinə deyil. Bu da kompleks yanaşmanın olmamasının nəticəsidir".

Ekspert Vahid Məhərrəmov isə qeyd edib ki, Azərbaycanın ərzaq buğdası tamamilə idxləndən asılıdır: "Bizim ərzaq buğdası olan ehtiyacımız 1 milyon 300 min ton olduğu halda, son illər ölkəyə 1 milyon 700 min ton taxıl idxlə olunub ki, bunun da 1 milyon 500 min tonu büğdadır. "Azərbaycanda 65-70 faiz ərzaq buğdası istehsal olunur" fikri tamamilə cəfengiyatdır. Əlkədə heç 1 milyon ton buğda istehsal olunmur. İstehsal olunan da keyfiyyəti aşağı olduğu üçün mal-qaraya yedidzirilir". V.Məhərrəmov "Kanal 13"ə açıqlamasında bildirdi ki, əlkənin ərzaq buğdasına olan ehtiyac tamamilə idxlənin hesabına ödənilir: "Bir müddət əvvəl kəndlərdə çoxlu sayıda dəyirmanlar var idi. Bu dəyirmanların hamisının fəaliyyətini qapadılar. Yeni kiçik və orta sahibkarlar sıradan çıxarıldı. Bunu məqsədönlü şəkildə etdilər. Ona görə edirdilər ki, böyük şəhərlərdə olan böyük dəyirmanlar müəyyən əldə cəmləşsin. Beləcə bunu da monopoliyaya aldılar. Minə yaxın kiçik dəyirmanlar sıradan çıxarıldı. O kiçik dəyirmanlarda fermerlər özləri istehsal etdikləri büğdəni üyüdürlər, bir hissəsini özləri istifadə edirdilər çörəkbüsirmədə, bir hissəsini de bazara çıxarıb satırdılar. Öləke daxilində istehsal olunan buğdanın bir hissəsi istehlaka gedirdi. Bu da fermerə stimul verirdi ki, istehsalı artırın, daha keyfiyyətli etsin. İdxal edilən buğda ərzaq buğdası standartına uyğun deyil. Rəsmi olaraq bildirilir ki, taxıl Qazaxistandan və Rusiyadan getirilir. Bu ölkələrdə ərzaq buğdası istehsalı azılır. Həmin ölkələr hətta özlərinin ərzaq buğdasına olan ehtiyacını ödəməkdə çətinlik çəkirlər. Bismi kimi ölkələr də standartlara uyğun olmayan buğda satırlar. Yerli fermerlərin istehsal etdiyi buğda bazara çıxarılmır, onun qarşısını alıblar. Məcburiyyət qarşısında qalıb başqa ölkədən yararsız buğda istehlak edir, alırıq. Onu da ucuz gətirirler, monopoliyadır. Unüyütə, çörəkbüsirmə monopoliyada olduğundan, taxılın gətirilməsi ucuz başa gəlsə də, bəha təklif edilir".

□ Röya RƏFİYEVƏ

Manat yenidən təhlükədə

Novruz ərəfəsində üçüncü devalvasiya mümkün? İqtisadçı ekspertlər: "Belə təhlükə həmişə var..."

laşdırılmış vətəndaşlar da cari xərclər üçün manat almaq məcburiyyətində qalırlar. Yanvar ayında müqayisədə Mərkəzi Bankın fevral ayında bazara daha artıq valyuta çıxarması müşahidə olunur. Bu, Mərkəzi Banka öz rezervlərinə qənaət etmək imkanı verir".

"Mərkəzi Bankın rezervlərinin həcmi azdır" deyən iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov iqtisadi şərtlərin devalvasiyanı qaćılmas etdiyi bildirdi: "Mən düşünürəm ki, devalvasiyanın bayamlarla hər hansı əlaqəsi var. Amma üçüncü devalvasiya təhlükəsi var. Bu gün Mərkəzi Bankın dövlət rezervləri azalır. Dündür, güman olunur ki, fevral ayında AMB-nin rezervləndə keskin azalmalar olmayıcaq. Bu da bazarda dollara təhlükənin çox olması ilə bağlıdır. Ancaq buna rəğmən, Mərkəzi Bank hələlik çalışır ki, bazarda təklifi artırmaqla öz valyuta ehtiyatlarına qənaət etsin. Xüsusən də manatın dollara nisbətde məzənnəsinə hüzün də olsa möhəkənləndirmək, psixoloji olaraq baza- rə təsir göstərməyə çalışır. Bu da ona gətirib çıxarırlı ki, bir tərəfdən xeyli bahə və yüksək kursla dollar almış vətəndaşlarını manat qismi öz valyutalarını manata çevirir, digər tərəfdən də öz vəsaitlərini tamamən dollar-

de texminən bu qədər vəsaiti ehtiyaci olacaq. Həmçinin vətəndaşlar qazandırları pulları leqlə şəkildə ölkədən çıxarmış imkanına malikdirlər. Tədiyə balansında ölkədən çıxan valyutanın da həcmi müəyyən ləşdirmək imkanı var".

V. Bayramovun fikrincə, devalvasiya Mərkəzi Bankın qarşısında aylarda valyuta bazarda nece davranmasından asılı olacaq: "Ona görə də, devalvasiyanın olub-olmayağı birbaşa olaraq Mərkəzi Bankın real üzən məzənnəne rejimində keçib-keçməyəcəyindən asılı olacaq. Əgər Mərkəzi Bank real üzən məzənnəne rejimində keçəcəkse, mövcud administrativ inzibati üsullardan istifadə etməyəcəkse, bazarnın manatın məzənnəsinə müəyyənləşdirməsinə imkan verəcəkse, o zaman təbii ki, milli valyuta dollara nisbətən dəyər itirəcək. Ancaq Mərkəzi Bank mövcud siyaseti-

Azərbaycanda qəzetlər niyə rəngli çap olunmur?

Media orqanları əsas iki səbəb gətirir...

Dünyanın əksər inkişaf etmiş ölkələrin mətbuatına nəzər salsaq, qəzetlərin rəngli çap olunduğunun şahidi olarıq. Qonşu Türkiyədə, Rusiyada, Azərbaycanda olduğu kimi, ağ-qara qəzetlərə çox az rast gəlinir. Oxucunu isə bir sual düşündürür: niyə Azərbaycanda rəngli qəzetlər yoxdur?

"Gündəlik Telegraf" qəzetinin baş redaktoru Aynur Camal problemi daha çox maliyyə problemi ilə əlaqələndirir: "Əksər qəzetlər çap xərclərini azaltmaq üçün rəngli qəzet çıxartmırlar. Elə biz özümüz də qəzeti birinci ve səkkizinci, doqquzuncu səhifələrini rəngli çıxarıq, qalanları isə ağ-qara olur. İlk növbədə bu maliyyə məsəlesi ilə bağlıdır. Digər tərəfdən də düşünürəm ki, Azərbaycanda mətbəə xərcləri çox yüksəkdir. Məsələn, hər hansı bir jurnal Azərbaycanda çox bahə çap olunur. Ancaq həmin jurnalı qonşu Türkiyədə çap edəndə yol xərci də daxil olmaqla iki qat ucuz başa gəlir".

Aynur Camal onu da qeyd etdi ki, Azərbaycanda çap mediasını inkişaf etdirmək üçün bəzi tədbirlər görəmek çox vacibdir: "Bələ bir niyyət olsa, mətbəələr çap xərclərinə yenidən baxsalar çox yaxşı olar. Bu həm də Azərbaycanda mətbəə işinə olan tələbatın artırmasına səbəb olar. Mətbəə işi mətbuatla sıx əlaqəlidir. Əger mətbuat sıradan çıxsa, bu onların da işinə mənfi təsir edəcək. O baxımdan düşünürəm ki, əger mətbəələr mətbuatın işində maraqlıdlırla, ən azından çap xərcərində bir ortaq nöqtəyə gəlməyə çalışmalıdır. Qəzetlərə müəyyən güzəşt mexanizmi olmalıdır".

"Yeni Müsavat" qəzetinin baş direktoru Ələsgər Süleymanov da ölkədə qəzetlərin rəngli çap olunmamasının əsas səbəbini maliyyə ilə bağlı: "Biz də "Yeni Müsavat" qəzetinin rəngli çap olunmasını istərdik. Hətta bir müddət öncə rəngli çap üsuluna keçmək barədə fikirləşirdik. Lakin tam rəngli çap xərclərinin baha olması buna imkan vermədi. Manatın devalvasiyasından sonra isə elə bir vəziyyət yaranıb ki, indi yalnız qəzeti varlığı qorumaq haqqında düşünürük. Azərbaycanda rəngli qəzet çap etmək üçün imkanlar var. Hazırda Azərbaycan nəşriyyatında bunun üçün yeni, müasir tələblərə uyğun çap maşını var. Lakin orada çap olunmaq xərcləri çox bahadır".

Ə.Süleymanlı vurğuladı ki, xərclər çox olduğundan rəngli çap olunmaq "Yeni Müsavat" kimi özünü maliyyələşdirən qəzetlərə sərf etmir: "Qəzet sehifəsində neçə rəng varsa, hər bir rəngə ayrıca təbəqədə istifadə olunur. Təbəqələrin sayının artması da öz növbəsində qiyməti bahalaşdırır. Burada bir amil də hazırlı tirajların çox aşağı səviyyədə olması ilə bağlıdır. Tiraj yüksək olsa, hər bir nüsxənin maya dəyeri aşağı düşər və biz də tam rəngli qəzet buraxarıq. Rəngli çapın üstünlükləri çoxdur. Bu vizual baxımdan effektlidir, xüsusən də şəkillərin rəngli olması təsvirləri daha dolğun edir. Digər tərəfdən də reklam cəlb etmək üçün çox cəlbedicidir. Çap versiyamızda reklamlar olarsa, yene də bu barədə düşünmək olar. Lakin hazırlı vəsiyyətdə bu bizim üçün əlçatan görünümür. Çünkü qəzet variantımızda reklamlarımız, demək olar ki, yoxdur".

"Bakı-xəber" qəzetinin baş redaktoru Aydin Quliyev də bu məsələnin maliyyə probleminə dayandığını vurğulayıb: "Azərbaycanda rəngli çap üçün mətbəə imkanları var. Azərbaycan nəşriyyatında da müasir çap üçün, rəngli çap üçün lazımi imkanlar var. Ancaq təessüf ki, qəzetlərin kifayet qədər imkanı yoxdur. Bəzim qəzet indiyədək iki rəngdə çap olunub - ağ-qara və yaşıl. Ancaq rəngli çap olunmağın xərci ağ-qara qəzetdən çox fərqlidir. Görünür bu fərqli görə, qəzetlər hələ ki, rəngli çapdan imtina edir".

"Azadlıq" qəzetinin redaktoru Sucəddin Şərif isə Azərbaycanda rəngli çap imkanlarının zəif olmasını vurğulayıb: "Azadlıq" qəzetinin özünün ənənəsi var.

Bəzən xərclərə də var. Bu baxımdan "Azadlıq" o haqda düşünməyi ki, formatını dəyişib rəngli formata keçsin. Amma dünyadan bir çox ölkələrdə qəzetlərin əksəriyyəti rəngli formatdadır.

Bizdə qəzetlərin gelirləri, imkanları hələ ki, rəngli qəzet formatına keçməye imkan vermir. Mən qəzetlərin durumuna bələdəm və rəngli mətbəələrdən də məlumatım var. Azərbaycanda hazırda bir bələ mətbəə var. Onun da imkanları yetərinə effektli deyil. Bəzə dövlət qəzetləri həmin mətbəələrdə rəngli çıxır, ancaq görünür ki, onlarda da tam effektli olmayıb".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Böyük Britaniyanın məşhur "The Independent" qəzeti martın 26-dan çap versiyasının buraxılışını tamamilə dəyandıraraq rəqəmsal versiyaya keçəcək. Qəzeti təsisçisi olan "ESI Media" şirkəti verilən qərarı qəzetiñ tirajının azalması ilə əlaqələndirir. "The Independent" in sahibi Yevgeni Lebedev isə bildirib ki, ənənəvi mətbuat yeriñi rəqəmsal mətbuataya verir və bu tendensiya bütün dünyada müşahidə olunur.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda da çap mediası ilə bağlı bir sıra problemlər var. Qəzet üçün lazım olan kağızin baha olması, reklamların azlığı çap mediasına ciddi zərər vurur.

Maraqlıdır, bütün bunlar Azərbaycanda da çap mediasının tamamilə sıradan çıxmamasına səbəb ola bilərmi?

"Azadlıq" qəzetinin redaktoru Sucəddin Şərifov əsas gelirin çap versiyadan əldə olunduğunu bildirdi: "Qəzetləri kağızların bahalılığı, reklamin olmaması bağlamaq məcburiyyətində qoya bilər. Amma inanıram ki, indiki şəraitde hansıa nəşr öz çap versiyasını dayandırmaq qərarı versin. Mümkün olduğu qədər çap versiyasını çıxarmağa cəhd göstərəcək. Çünkü Azərbaycanda elektron versiyasının geliri yoxdur. Çap versiyada olduğu kimi elektron versiyada da reklam qitliği var. Həmkarların bannerləri istisna olmaqla, demək olar ki, reklamlar yoxdur. Hansı redaksiyalar ki, özləri özlərini maliyyələşdirir onların əsas gelir mənbəyi çap versiyasından əldə olunur. Azərbaycanda reklam bazarı mətbuatın üzünə açılmayana qədər çap versiyasının dayanmasından söhbət gedə bilmez. Əlbəttə ki, məcburiyyət qarşısında qalandan bağlanmaq təhlükəsi var. Amma redaksiyaların özlərinin bu qərarı verəcəyinə inanıram. O redaksiyalar qərar verə bilər ki, onlar hər iki versiyaya dotsiya ilə işləyirlər. Onlar xərclərinə qənaət etmək üçün bağlaya bilərlər. Amma öz gücünə çıxan qəzetlərin bu qərarı verəcəyini gözləmərim".

S.Şərifov Azərbaycan bir sıra oxuların hələ də internet versiyadan uzaq olduğunu, buna görə də onlar üçün daha rahat olan çap versiyasının saxlanmasına vacib olduğunu bildirdi.

"Bakı-xəber" qəzetinin baş redaktoru Aydin Quliyev uzun tarixi olan və sanballı qəzetlərin çap versiyasının yaşamasının vacib olduğunu bildirdi: "The Independent" kimi qəzetiñ bağlanmasını mən sərf maliyyə məsələləri ilə bağlamazdım. Ola bilməz ki, Böyük Britaniya kimi qüvvəli

THE INDEPENDENT

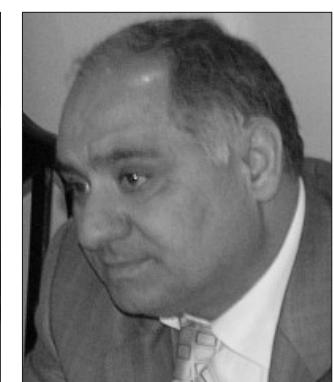
Britaniyahanın məşhur qəzeti baglanır? Azərbaycanın çap mediası də dəyana bilərmə?

Sucəddin Şərifov:
"Öz gücünə çıxan qəzetlərin belə qərar verəcəyini gözləmirəm"

Aydın Quliyev:
"Sanballı tarixi olan qəzetlərə təhlükə yoxdur"

Qulu Məhərrəmli:
"Tirajlar azala bilər, amma çap mediasının aradan qalxması qeyri-mümkündür"

bircə dövlətdə, həm də ən azı 20-25 ildən çox tarixi, ənənəsi olan bir qəzet sirf maliyyə problemlərinə görə fəaliyyətiñ dayandırırsın. Amma Azərbaycanda da media sahəsində çətinliklər yaşansa da, mənim fikrimcə, tarixi ənənəsi, təcrübəsi olan media orqanları ne qədər çətinliklər yaşasalar da, öz fəaliyyətləriñ dayandırmazlar. Ola bilər ki, həftəlik, ayda bir dəfə çıxan qəzetlərin fəaliyyətində problemlər yaransın. Mənim qənaətimə görə, sanballı tarixi olan qəzetlərin nəşri üçün hələ Azərbaycanda təhlükə yoxdur. Həm də çap mediasının tamamilə yığışdırılması aqlaşığın deyil. Çünkü çap mediasının psixoloji olaraq bir ənənəsi var. Məni insanlar bir çoxu məlumatı oradan almağa alışırlar. Elektron media çap mediasının gördüyü işi başqa media orqanları görə bilmir. Elektron media çap mediasının yerini tam şəkildə vermir. Həm də nəinki elektron media, hətta televiziya, radio da bütün hallarda çap medianının yerini vere bilmir. Buna görə də çap media yaşamalıdır".

Media eksperti, teletəqidçi Qulu Məhərrəmli Azə-

baycanda çap mediasının tamamilə sıradan çıxmاسının ağlabatın olmadığından dedi: "Bu proses artıq Avropa-da, Amerikada gedir. Yəni çap mediasının tədricən meydani daralır. Məsələn, son 5-6 ildə ABŞ-da təxminən 2 minə yaxın ştatlarında çıxan region qəzetlər çapını dayandırib, ancaq elektron versiyaya keçiblər. Bir çap qəzetlərin də tirajı azalıb. Məsələn, "Nyu-York Times" və "Washington Post"un tirajı qismən azalıb. Onlar da elektron versiyaya diqqət yetirirlər. Amma mənim düşüncəmə görə, çap mediasının tamamilə yığışdırılması aqlaşığın deyil. Çünkü çap mediasının psixoloji olaraq bir ənənəsi var. Məni insanlar bir çoxu məlumatı oradan almağa alışırlar. Elektron media çap mediasının yerini tam şəkildə vermir. Həm də nəinki elektron media, hətta televiziya, radio da bütün hallarda çap medianının yerini vere bilmir. Buna görə də çap media yaşamalıdır".

Q.Məhərrəmli bir çox insanların məlumatları qəzetdən oxumağa daha üstünlük verdiyini dedi: "Mənim bir çox dostlarım var ki, elektron variantda oxuduğu məlumatı qəzetdə də oxuyurlar. Bu hissə mənim özümdə də var. Qəzetdə xəberin yerləşdirilməsinə, həmin sehifədəki məlumatlara baxmaq istəyirəm. Çünkü elektron versiya dediyim effekti vermir. Informasiyanın tam, dürüst və bütün havası ilə qarvanılması üçün qəzet variantı gereklidir".

□ Günel MANAFLİ

"Baxış bucağı"

Manatın dəyərdən düşməsi bütün sahələrə təsir etdiyi kimi, mətbuatın da durumu kifayət qədər ağırlaşır. Kağızın qiymətinin bahalaşması, çap xərclərinin artması yazılı mediamı çıxılmaz durumla üz-üzə qoyub və dövlətin mətbuatı xilas tədbirləri baradə qərarı olmasa, sonuc heç de yaxşı olmayıcaq. Üstəlik, internet mediasının da maliyyələşməsi məsəlesi aktuallaşır. Bütün bu məsələlərlə bağlı deputat, Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşova söhbət etdi. Ancaq müsahibəmiz təkcə mediamın problemlərini əhatə etmədi.

- Əflatun bəy, artıq deputatlığınızın 100 günlüyü tamamlandı. Öz-özünüze ötən müddətin hesabatını verdiniz?

- Belə hesabat vermek üçün hələ tezdir. Mənim parlamente gelməkdə məqsədlərim bundan ibarət olub ki, Mətbuat Şurası müstəvisində gördüyüümüz vəziyyəti parlamente daşıyım. Yəni hər hansı problem varsa, necə ki, biz onun Mətbuat Şurası müstəvisində həlli yollarını tapırıq, müvafiq qurumlara müraciət edirik, eyni zamanda bunları parlamentdə qoymaqla məsələləri daha çox ictimaiətdiririk. Bu, mənimcün maraqlı nüansdır. Diger tərəfdən hesab edirəm ki, Azərbaycan qanunvericilik bazası ümumiyyətlə, yenidən işlenilmeli, müasirleşməlidir. Bura informasiya təhlükəsizliyi ilə bağlı qanun, "Diffamasiya haqqında" Qanunun qəbulu da daxildir. Artıq yeni jurnalistika, onlayn jurnalistikaya meydana gəlib. KİV haqqında qanunvericilik aktlarımız, demək olar ki, yazılı mətbuat, ənənəvi jurnalistika ilə bağlıdır. Cinayət Məcəlləsində və digərlərində internet mediasından, demək olar ki, çox ötəri bəhs olunur. Ona görə də qanunvericiliğimizi internet mediası ilə əlaqədar kifayət qədər zənginləşdirməliyik. Yəni qanunvericilik bazamızı beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılmalıdır. Parlamentə gəlməkədə əsas istəklərimdən biri de budur.

Digər tərəfdən mən Saatlıdan deputat seçilmişəm. Mütemadi olaraq seçicilərimle görüşürəm. Mətbuat Şurasına dər gün seçicilər gəlir. Ferdi problemlərlə bağlı da, müalicəsi, yaxud məhkəmələrlə, işsizliklə əlaqədar müraciətlər də çox olur, çalışıram ki, köməyimi əsirgəməyim. Hesab edirəm ki, nələrsə etmək mümkündür, birinci, istəyəsən, ikincisi, insanlarla görüşdən qəçməyasan, problemi öyrənib müvafiq qurumlar qəqrəşində məsələ qaldırasan. Mən çalışıram ki, məsələlərə qlobal yanaşım, ayri-ayrı nazirləklər və komitələrin diqqətini Saatlıya yönəldim.

- Yənəldə bilirsiniz? Həmkarlarınız sıkıştırılan ki, nazirlər telefonu belə qaldırır, əvəzində katibələr "alo" deyir...

- Mən istənilən nazirlə, komitə rəhbəri ilə çox asanlıqla

dan qovulurdusa, yüksək məbleğdə cərimələnən restoran öz fəaliyyətini dayandırmalı idi. Ona görə də növbəti dəfə başqası qanunu pozmağa cəsarət etmirdi. Düzdür, Avropanın bir sıra ölkələrində diffamasiya ilə bağlı qanun yoxdur. Fransa və digər ölkələrdə demokratik ənənələr var, on illərdir ki, jurnalistlər təhqir və böhtana görə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmur. Əger biz dərin-dən baxsaq, Azərbaycanda da 147 və 148-ci maddə ilə jurnalistlərin həbsinə moratorium qoyulub.

- Ancaq fakt budur ki, Azərbaycanın adı jurnalistlərin həbsdə olduğu ölkələrlə ya-

qalması. Çünkü Mətbuat Şurasının, ayri-ayri media nümayəndələrinin iştirak etdiyi beynəlxalq tədbirlərdə, konfranslarda ister-istəməz bu qarşılışmalı və izahat verməli olur.

- Görünən budur ki, devalvasiya qərarından sonra mətbuatın vəziyyəti günbəz-gün ağrılışır. Parlament tribunasından qəzet kağızına tətbiq olunan Əlavə Dəyər Vergisinin (ƏDV) ləğvi-na çağırış etdiniz. Ötən günlərdə bu çağırışa gökü-mətdən reaksiya oldu?

- Artıq məsələ öyrənilir. Bizdə olan məlumatə görə, ƏDV ilə bağlı müəyyən araşdırımlar aparılıb. Hesablamalar-

"Elə olmayıb ki, mənə hansısa katibə cavab versin!"

katibə cavab versin!"

Əflatun Amaşov: "Prezidentə ƏDV-nin götürülməsi, onlayn jurnalistikən maliyyələşdirilməsi, eyni zamanda, KİVDF-yə ayrılan vəsaitin artırılması ilə bağlı müraciət etmişik"

"Azərbaycanda jurnalistlərin həbsdə qalmasını istəmirik"

görüşürəm, rayonun problemlərini onların diqqətinə çatdırıram. Elə olmayıb ki, mənə hansısa katibə cavab versin və nazırda görüşə bilməyim.

- **Bu, mətbuatın üstünlüyüdür, yoxsa...**

- Bu, eyni zamanda, əlbətə, mətbuatın üstünlüyüdür.

- **İlk günlərdə ilk dəfə secilmiş deputatlar passivlikdə ittiham olunurdular. Sizin artıq mətbuatın problemləri ilə bağlı ilk çıxışınız oldu və kifayət qədər diqqət çəkdi...**

- Əlbətə, mən mətbuatla bağlı problemləri birbaşa parlamentə daşımağın tərəfdarıyam. Ötən çıxışlarımın birində informasiya təhlükəsizliyi haqqında qanunun vacibliyini vurğuladım. Azərbaycan-Ermənistən qoşunlarının temas xəttində ötən ildən bəri baş verən son olayların mediada əksini tapması, devalvasiya ilə bağlı məsələlər, dənizdə baş veren yanğın hadisəsinə münasibət gesterir ki, ölkəmizdə informasiya ilə bağlı qanun, yaxud konsepsiyanın olması vacibdir. Düzdür, Azərbaycanda milli təhlükəsizliklə bağlı qanunverici akti kifayət qədər var. Ancaq həmin qanunvericilikdə informasiya təhlükəsizliyi ilə bağlı məsələlərdən ötəri bəhs olunur. Əger biz hava, su və quru ərazilərimizi qoruyuruqsa, informasiya məkanımızda da öz təhlükəsizliyimizi qoruya bilerik. Odur ki, informasiya təhlükəsizliyi haqqın-

da qanun gündəmə gəlməlidir.

Men parlamentdə öz fəaliyyətimi yalnız bu sahədə məhdudlaşdırıram, mütəmadi olaraq Nazirlər Kabinetini və digər müvafiq qurumlarla da danişqıllar aparılib. Elə ilk iclasdan çıxış etməyi düşünürüm. Amma parlamentin də öz aurası, rəhbərliklə münasibət, fikrini hansı tərzdə diqqətə çatdırmaq məsəlesi var. Hətta burada kifayət qədər həssaslıq da tələb olunur. Siz də görürsünüz ki, çıxış edənlər kifayət qədər çox olur. Sonuncu iclasda da mən belədiyyələrlə bağlı çıxışa yazılmışdım. Ancaq çıxışçıların coxluğu səbəbindən heç adım ləvhədə də görünmədi. Cox az qisim deputatlar çıxış edəndən sonra müzakirələr kəsildi.

- **Ancaq takid edib söz ala bilərdiniz...**

- Mənim deyəcəyim fikirlərin bir qismini Arif müəllim (Rəhimzadə-E.P.) dedi, bir hissəsinə spikerin özü müzakirələrə yekun vurarkən söyledi. Mənimcün də maraqlıdır ki, əger belədiyyələr hansısa idarə-müəssisədən vergiləri topuya bilmir, o halda belədiyyələr heç olmasa özlərinin məhkəmə hüquqlarından istifadə edə bilirlərmi? Bəzi məsələlərə kifayət qədər loyal yanaşırlar. Mənəcə, indiki şəraitdə belədiyyələrin ayağa qalxması üçün onlar mütləq maliyyələşməlidir, özünü tənzimləyənə qədər onlara mü-

ləq dövlətin qayğısı lazımdır.

- **Əflatun bəy, parlamentdə "Diffamasiya haqqında" Qanunun qəbul olunmasına da, bir sıra həmkarlarımıza həbsdədir. Mətbuat Şurası ölkəmizin bu siyahıdan, həmkarlarımıza da azadlığa çıxmazı üçün hansısa təşəbbüs göstərəcəkmi? Bəlkə bunu laqədar prezidentə ayrıca müraciət etmək lazımdır, necə bilirsiniz?**

- Bu məsələyə nə mətbuatda, nə de cəmiyyətin özündə birmənali münasibət yoxdur. İnsanlar düşünür ki, əger "Diffamasiya haqqında" Qanun qəbul olunarsa, o halda cezasızlıq mühiti yaranıbilər. Amma mahiyyətinə baxanda əslində bu, belə deyil.

Əger hər hansı bir qanun pozuntusuna varsa, mümkündür ki, başqa ölkələrdəki kimi məlki müstəvidə onun helline çalışasın, məsələni cərimələrlə tənzimləyəsən. Məsələn, illər önce ABŞ-da qaradərilərinsən qanuna qarşı müəyyən aksiyalar keçirilirdi, onları hətta restoranlara qoymurdular. ABŞ bu problemi necə həll etdi? Elə cərimələr tətbiq etdi ki, məsələn, hansısa qaradərili insan restoran-

naşı çəkilir. Peşə fəaliyyəti ilə ittiham olunmasa da, bir sıra həmkarlarımıza həbsdədir.

Mətbuat Şurası ölkəmizin bu siyahıdan, həmkarlarımıza da azadlığa çıxmazı üçün hansısa təşəbbüs göstərəcəkmi? Bəlkə bunu laqədar prezidentə ayrıca müraciət etmək lazımdır, necə bilirsiniz?

- Əlbətə, biz bütün məsələləri izləyir və münasibətimizi bildiririk. Orda da müəyyən məsələlər var ki, artıq bunlar Mətbuat Şurasının səlahiyyətindən kənardır. Deyək ki, jurnalist tamamilə başqa məsələyə görə ittiham olunub. Əger Cinayət Məcəlləsinin (CM) C147-148-ci maddələrinə görə hansıa journalist ittiham olunsayı, əlbətə, onunla bağlı mübarizə aparmaq daha asan olardı. "Dövlətə xəyanət" və yaxud başqa məsələlərdə ittiham olunan jurnalisten müdafie olunması kifayət qədər çətinlik yaradır. Ancaq biz istəyirik ki, Azərbaycanda ümumiyyətlə, jurnalistlər həbsdə

yalnızca tətbiq olunan ƏDV-dən təsiriz. Ətibar olunur, ənənəvi istəmirik.

- **Ölkədə maliiyyət çətinliklərinin olduğu şəraitdə bu, gözləniləndirmi?**

- Bu, Mətbuat Şurasının isteyidir.

- **KİVDF-nin İcraçı direktoru Vüqar Səfərli ilə birgə bu məsələni müzakirə etməsinizi, mövqeyiniz üst-üstə düşürmü?**

- Əlbətə, mən, eyni zamanda, KİVDF-nin Müşahidə Şurasının üzvüyəm, bu məsələni orda da müzakirə etmişik. Ümumi reyimiz belədir ki, KİVDF-yə ayrılan vəsait artırılsa, biz mətbuatın qarşılıqlı problemləri müəyyən mənada həll edə bilərik. KİVDF ilə iki dəfə ayrı-ayrı KİV-ləri maliyyələşdirir. Əger biz vəziyyəti dərinden təhlil etsək, görək ki, artıq KİVDF-nin verdiyi vəsait də yaranmış durumda problemləri əvvəlki kimi həll edə biləcək. Vəsait artırılsa, bu böhranlı vəziyyəti arxada qoymaq mümkün olacaq.

P.S. Müsahibənin geniş variantını Musavat.com saytından oxuya bilərsiniz.

□ **Elsad PAŞASOY**
□ **FOTO: "YM"**

Cənnətin qəbzi

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Bir xarici qurum dünyada viza almaq çətin olan 10 dövlətin siyahısını açıqlayıb, orda ana yurdumuz Azərbaycanımız da vardır. Bəzi ağzı-göyçəklər buna irad tutur, deyirlər axı bizdə nə matah şəylər var ki, onu görməyi əcnəbilərə çətin edirik, normal halda belə xaraba qoyulan yerin bütün qapı-ponçorlularını açıb turisti-muristi ölkəyə buraxmalsan ki, bəlkə onlardan beş qəpik xeyir ola, şirniyus-filan satıb dolanaq. Kökündən yanlış düşüncədir.

Azərbaycanımız dünyaya günəş kimi doğmaqla yanaşı, analoqu olmayan ərazidir. Tarkovski-nin dünya şöhrətli "Stalker" filmində bir zonadan bəhs edilir, orda otaq var, həmin otaqdə ən dərin arzular yerinə yetirmiş. Filmin qəhrəmanları həmin otağa doğru keşməkeşli, əzablı yollarını sizcə hansı müsəqinin altına gedirlər? Bizim "Bayatı-Şiraz" muğamımızın! Bununla böyük sənətkar Tarkovski uzaqqorənliliklə Azərbaycanın gələcəkdə arzuların yerinə yetdiyi diyar olacağına işarə vurmışdır.

Sövgəliyi, rəhmətlilik rejissorun soyadı qədim türk dilindən irəli gəlir, "Türkovski" deməkdir. AMEA Tarixi-Etnoqrafik-Kulturalizm və Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunun araşdırımlarına görə rəhmətiyin babası yaxşı tar çalan da ola bilərdi və muğam sənetimiz məhəbbət burdan irəli gəlmışdır.

Bax, elə AMEA-da aparılan islahatlar yuxarıdakı institutun yaranmasına səbəb olmuşdur. Keçən həftə AMEA-da daha bir iclas qayırılmış, Torpaqşunaslıq və Aqrokimya İnstitutu ilə Eroziya və Suvarma İnstitutu birləşdirilib Torpaqşunaslıq və Aqrokimya İnstitutu olmuşdur. Çox əladır. Yaxşı olardı Qoyunculuq və Çəmənlik İnstitutu ilə Canavarçılıq və Şumlama İnstitutu, həmçinin Dağlılıq və Dərəbəyçilik İnstitutu ilə Qurutma və Korroziya Elmi Araşdırma İnstitutları da birləşdirilsin. Mənəcə belə olan halda Nobel mükafatı alan alimlərimizin yanında bir qədər artım yaranardı, indi hər il cəmi 9 alimimiz Nobel alır, bu isə bizi narahat etməkdədir. Suvarma üzrə ümumiyyətlə Nobel-imiz olmamışdır. AMEA prezidenti Akif Əlizadənin yerinə olsam istəfa verib Artur Rasizadənin yerinə keçərdim. Yaşları da üst-üstə düşür, Artur müəllim 80, Akif müəllim 81 yaşındadır.

Qanunla bizdə orduya çağırışı Səfərbərlik İdaresi adlı qurum edir. Ancaq bugünlərdə bir general dedi ki, müdafiə naziri Zakir müəllim nazir uşaqlarını da tutub orduya aparır, özü də birbaşa cəbhə xəttinə basır, hətta bir neçə nazir balası şəhid olmuşdur. (Hərbi sirdir, o üzdən nazırların adlarını açıqlamaq olmaz).

İndi bunu necə anlayasan? Sabah Zakir müəllim Suvarma və Erroziya İnstitutunda elmi suların axmasına da göstəriş verə bilərmi?

Yaxud, mədəniyyət naziri Əbülfəs müəllim - bu şərin dilinə qurban ola bilmədiyi həmin kadrdır - təzə sərəncam verib, ölkədə çəkilən istənilən film gərək nazirlikdə qeydiyyatdan keçsin. Prinsipce, bunu piratlıqla mübarizə üçün üsul adlandırmıq olar. Bir çox ölkələrdə də filmlər dövlət reyestrində qeydiyyata alınır. Ancaq bizim kino haqda qanun elə yayğındır ki, burda film anlayışı altına istənilən kamerası ilə çəkilən audiovizual kadrlar düşə bilər. Örnək üçün, indən belə uşağın sünnet toyunu videoya çəksən gərək bunun bir surətini də aparıb verəsən Əbülfəs müəllime, baxıb qərar çıxartsın: axşam qohumlar bir yere toplaşıb bu filme baxa bilər, ya yox. Əgər filmdə zorakılıq, pornoqrafik səhnə-filan olsa - bu isə sünnet toyunda labüb səhnədir - Mədəniyyət və Turistik Nazirliyi bunun baxılmasına, yayımına, hətta saxlanmasına qadağa qoya bilər, sünnet olunan uşağın atasını isə kirvə və dəlləkələ birgə tutub Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin zırzəmisi salarlar, qoy gedib orda incəsənətin, həmçinin kino sənetinin qurban tələb etmesi haqda dərin düşüncələrə dalsınlar.

İndi başa düşdürülmüş Azərbaycana viza almaq niyə çətindir?

Saatlar "Bakı vaxtı"na qurulacaq, mesajlar Gəncədən veriləcək

Bir neçə gündən sonra Türkəyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Azərbaycana səfəri başlayacaq. Səfər, heç şübhəsiz, həftənin ən ciddi siyasi hadisəsi kimi yadda qalacaq. Artıq xəber verildiyi kimi, ziyançı çevriliyində Gəncədə Azərbaycan-Türkəy yüksək seviyyəli Strateji Əməkdaşlığı Şurasının toplantısı keçiriləcək, regional və global əhəmiyyətli bir səra problemlər, təhlükəsizlik məsələləri, habelə iki ölkənin iştirakçı olduğu mühüm enerji və neqliyyat layihələri ətrafında müzakirələr aparılacaq.

Yaxın və Orta Şərqdə, Güney Qafqaz və Xəzər hövzəsi regionundakı həssas durum, həmçinin, Moskva-Ankara münasibətlərində davam edən gərginlik və maraqlar toqquşması nəzəre alınarsa, səfərə həm Rusiyada, həm də Qərbdə və bölgədə diqqətin böyük olacağı şübhə doğdur.

Türkəyin regional supergüc kimi Suriya məsələsində oynadığı rol və son zamanlar Azərbaycanın da hansıa formada Yaxın Şərq böhranının həllinə cəlb edilməsi yönündə edilən cəhdələr səfərin əhemmiliyətine əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar qatır. Bu xüsusda öncəliklə cənab Ərdoğanın Gəncədən verəcəyi bəyanat və açıqlamalar, önemli ünvanlara göndərəcəyi mesajlar yetərincə mühüm dəyərdə olacaq - xüsusən də bölgədə yeni böyük savaşın alovlanması alovlanması yekənənəyinə əlavə siyasi ağırlıqlar q

Münhen Təhlükəsizlik Konfransı başsa çatdı. 70-ə yaxın dövlətin iştirak etdiyi tədbirə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin şəxşən qatılması, Münhəndə Almanıyanın və digər aparıcı dövlətlərinin xarici işlər nazirləri, digər rəsmiləri ilə ikitərəfli görüşlər keçirməsi Münhen Təhlükəsizlik Konfransına Azərbaycan ictimaiyyətində diqqəti daha da artırır.

Münhəndə ikitərəfli görüşlərin Azərbaycan üçün əhəmiyyəti barədə deputat Zahid Oruc "Yeni Müsavat" a maraqlı fikirlər bildirib.

Zahid Oruc öncə bildirdi ki, əgər prezidentin son dörd aydakı fealiyyətinin əsas məqamlarına diqqət yetirməli olsaq, deməliyik ki, heç şübhəsiz, burada ölkə daxili dəkə sosial-iqtisadi məsələlər üstünlük təşkil edib. Demək olar ki, qərarların 70-80 faizini əsasən maliyyə-iqtisadi sabitliyin təmin olunması üçün və islahatların dərinləşdirilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafı məsələləri təşkil edib. Lakin bununla bərabər olaraq Azərbaycan prezidenti beynəlxalq siyasi hadisələri dərindən təhlil etmək və orada ölkəmizin maraqlarını güclü bir şəkilde qorumaq üçün də həm Davos Forumu, sonra Londonda Suriyaya dəstək konfransı, ardınca isə Münhen Təhlükəsizlik Konfransında iştirak etdi. Bu, dəqiq hədəflərə yönəlmış bir xarici siyaset kürsudur: "Açıq demək lazımdır ki, bu tədbirlərin tribunası kifayət qədər böyükdür. Dünyanın əsas informasiya vəsətələri bu tədbirləri hər gün işləşdirir və onun üzərindən həm ölkəmizin müxtəlif diplomatik maraqlarını təqdim etmək, mövqeyini ortalağ'a qoymaq imkanları əldə edilir. Bir çoxları düşünə bilərdi ki, Azərbaycanın bu və ya digər səbəblərə görə sanksiya rejimi altına salmaq istəyen dairələrin mövqeyi üstünlük təşkil edəcək, Azərbaycan əsas siyasi qərarları verən beynəlxalq qüvvələrdən kənar düşəcək,

Azərbaycanın yolları bloklanacaq, bizim ölkəmizlə tərəfdəşlət etmək istəyən Qərb dairələrinin əlaqələri kəsilecek və sair. Bunlar baş vermedi. Həm Davosda keçirilən görüşlərə, həm London və Münhəndəki görüşlərin ümumi dairəsi, həmçinin cənab prezidentinin orada iştirət Qarabağ problemi ilə bağlı, istərsə regional və beynəlxalq təhlükəsizliyə bağlı

Azərbaycan arasında müxtəlif məsələlərlə bağlı soyuq münasibətlər yaranmışdır. Ondan önce də Böyük Britaniyada Çöten Haus Siyasi İstututu - əslində her kəs bilir ki, bu qurum Britaniyanın siyasi dairələrinə bağlı mərkəzdır - Dağlıq Qarabağdakı separaçı rejimin rəhbəri Bako Saakyanı dəvət etmişdi ve bu, Azərbaycanın əsasən narazılığına səbəb olmuşdu.

bə doğru indeksləmek mövqeyi yoxdur. Nə insan haqları, nə demokratiya, nə başqa məsələlər bizim əlaqələrimizi kəsmək üçün səbəb ola bilmez. Deyirdilər ki, bu, yalnız neft və qaz üzərində qurulmuş dostluqdur, əlaqələrdir. Amma göründüyü kimi, dünyada neftin və qazın rolu xeyli dərəcədə aşağı düşüb. Lakin bununla bərabər, Azərbaycan Avropa dairələri

Deputatdan Münhen görüşlərinin əhəmiyyəti barədə açıqlamalar

"Prezident bütün beynəlxalq əlaqələri yüksək səviyyədə saxlamaqla Azərbaycanın təcrid olunmasının qarşısını alır"

Zahid Oruc

mövqeləri sübut edir ki, İstər Almaniya, istər Britaniya-Azərbaycan bu ailənin tam ya ilə müxtəlif məsələlərdə hüquqlu üzvüdür. Ölkəmiz maksimum dərəcədə çalışır ki, istər Suriya ətrafindakı problemlərin çözümü üçün, eləcə də Rusiya ilə Türkiye arasında son dövr daha da intensivləşən soyuq münasibətlərin mənfi istiqamətdə dərinləşməsinin qarşısı alınmışdır. Yəqin ki, Türkiye prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın yaxın günlərdə Gəncəyə səfəri zamanı da Azərbaycan prezidenti bir dərəcədən təkəcə bizim coğrafiyanın problemi deyil, regionüstü məsələlərdə də öz rolunu uğurla ifade edəcək".

Z.Orucun sözlərinə görə, konkret Münhen Konfransında iştirak, orada keçirilən görüşlər Azərbaycan üçün bir sərə mühüm məsələlərdə əhəmiyyətlidir: "Almaniya ilə

ilə öz əlaqələrini yüksək bir şəkildə saxlamaqdadır".

Deputat onu da bildirdi ki, bu gün təhlükəsizlik məsələləri dönyaönün ön məsələsinə çevrilib. Azərbaycan təhlükəsizliyə öz töhfəsini verməyə hazır ölkə olduğunu haqqında səhəbet gedən konfransda iştirakı ilə ortaya qoysu: "Bölgədə böyük hərbi hərəkətlənmə mövcuddur. Bu, Azərbaycanın maraqlarına mənfi təsir göstərir. O biri yandan da Ermənistan öz avantürist hərəkətlərindən geri durmur. Azərbaycan prezidenti təkbaşa bütün siyasi diplomatik işləri yüksək səviyyədə görməyi ilə bir tərəfdən Ermənistanın parçalayıçı, təxribatçı mövqelərinə zərba vurur, o biri yandan Azərbaycanın bölgədə gərəkli siyasi təref olduğunu, Avropa və bütün region dövlətləri üçün mühüm tərəfdən olduğunu bir dərəcədən təsdiq edir. Hesab edirəm ki, cənab prezident bütün beynəlxalq əlaqələri yüksək səviyyədə saxlamaqla Azərbaycanın təcrid olunmasının qarşısını alır. Bu istəkdə olan dairələrin mövqeyinə zərba vurur".

□ Etibar SEYİDAĞA

riyadakı münaqişənin nizamlanması yollarını müzakirə ediblər. V.Putin bir dərəcədən iki standartlardan imtina olunmasının və vahid antiterror cəbhəsinin yaradılmasının zəruriliyini vurğulayıb. Hər iki tərəf Münhəndə keçirilən Təhlükəsizlik Konfransında Beynəlxalq qrupun Suriya üzrə iclasının nəticələrini müsbət qiymətləndirib.

Barı Zahid Orucu eşidin...

Elsad PASASOY
epashasoy@yahoo.com

Prezidenti Münhəndə ölkəmizdəki durumla bağlı açıq danışdı. Hətta bir çox məmurların da ört-basdır etməyə çalışdığı vəziyyəti real olaraq diqqətə çatdırıldı. Cavabında ondan ölkənin niyə qeyri-neft dövrünə hazırlıq görülmədiyini soruştular.

Əslində göznlənilən sual idi və ölkənin birinci şəxsinə belə bir çətin situasiya ilə üz-üzə qoyduğuna görə ən azı bir-iki nəzar, ya komitə sədri utanıb istəfa verməliydi. Çünkü prezident məmurlara etibar etmişdi, hər kvartalda keçirilən müşavirələrdə təqdim olunan rəqəmlərə inanmışdı. Onlar deyirdilər ki, Azərbaycanın sərvətləri tükenməzdir, qeyri-neft sektoru inkişaf edib, ÜDM-in səviyyəsinə görə dünyada öncül yerəyik və s. Ölkə başçısı da bütün bu statistikaya arxayın olub siyasetini qururdu. İndi isə sualları onlar yox, prezident cavablandırımalı olur...

Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov parlamentin son iclasında diqqəti cəlb edən bir fikir söylədi. Sual etdi ki, bələdiyyələrin vəziyyətini başa düşdük, bəs, bələdiyyələrin gücənəməsi, ayaqda qalması üçün biz parlament olaraq nə etmişik? Maraqlı etiraf id. Həm de bu etiraf tekçə bələdiyyələrlə bağlı vəziyyətə aid deyil. Hökumət hər il parlamentə iki-üç dəfə gəlirmi? Noyabrda - dövlət bütçəsinin müzakirəsinə, martda - hesabata və may-iyun aylarında - bütçəyə əlavələr edilməsi zamanı. Normalda Nazirlər Kabinetinin üzvləri ali qanunvericisi orqanda özərini kifayət qədər narahat hiss etməli idilər. Amma arxayın gelib-gediblər, biliblər ki, sözlerinin qarşısına kimse söz demir. Parlamentin müvafiq komitəsi hökumətin müdafiəçisi statusunda çıxış etməməlidir, daha çox nöqsanlara işq salmalıdır. Belə olsa, nöqsanlar vaxtında aradan qaldırılar, üst-üstə yıqlımadı...

Milli Məclisin axırıncı iclasında müzakirəyə təqdim edilən qanunlardan biri - "Antidempinq, kompensasiya və mühafizə tədbirləri haqqında" layihə etirazla qarşılandı. Bəzi deputatlar dedilər ki, qanun inhisarın çıxəklənməsinə səbəb olacaq. Ancaq Milli Məclisin İqtisadiyyat, Sənaye və Sahibkarlıq Komitəsinin sədri Ziyad Səmədzadə tənqidlərin qarşılığında dedi ki, prezident tərəfindən göndərildiyi üçün qanuna hansısa əlavələr etməyə ixтиyārımız yoxdur. Kifayət qədər dəlil-sübutla, məntiqələyə layihə geri qaytarılsa, mənəcə, prezident bunu yalnız təqdir edərdi. Əgər müzakirələrdən sonra ortaya qoyulan mükəmməl qanun ölkənin inkişafına xidmet edirse, dövlətin ağırlığını daşıyan prezident nədən bunu etirazla qarşasın ki? Əksinə, belə nümunələr onu yalnız məmən edərdi.

Yanvarda prezidentin tapşırığı ilə parlamentin fövqəladə iclası çağırıldı və qanun layihələri yüksək qiymətləndirilərək qəbul edildi. Sonra nə baş verdi? Bu günlərdə prezident deputatların ötən ay qəbul etdiyi "Valyuta tənzimi haqqında" qanunu imzalamayı parlamentə qaytarırdı. Səbəbi... sahibkarların çıxışları müracətleri imiş. Əslində deputatlar eət sahibkarların da marağını nəzərə alıb bu düzəlişli özərlərə təklif etməli idilər. Olsayıdı, bu, parlamentin də aktivinə yazılıardı.

Təsəvvür edin, həmin qanun 50 min dollardan artıq vəsaitin ölkədən çıxarılması zamanı 20 faizlik verginin tətbiqini nəzərdə tuturdı. Bir tərəfdən deyirlər sahibkarlara yardım etmək lazımdır, digər tərəfdən də şərtləri ağırlaşdırırlar. Təbii ki, belə bir qanun geri qaytarılmalı id. Prezidentin gərgin qrafiki ona imkan vermir ki, bütün qanunları detallarına qədər oxusun, analiz etsin, bəs, iqtisadi komanda hara baxır? Bundan əvvəl də bənzər hal olmuşdu, gömrükə bağlı fərmanın icrası texirə salınmışdı. Ancaq niyə belə mübahisəli layihələr parlamentdən keçir, məsələ budur.

İradlardan nəhayət, nəticə çıxarmaq lazımdır. Özü də hansı düşərgədən səslənməsinə fərqli qoymadan, süngü ilə qarşılıqla etibar etmək lazımdır, digər tərəfdən deyirlər sahibkarlara yardım etmək lazımdır, digər tərəfdən də şərtləri ağırlaşdırırlar. Təbii ki, belə bir qanun geri qaytarılmalı id. Prezidentin gərgin qrafiki ona imkan vermir ki, bütün qanunları detallarına qədər oxusun, analiz etsin, bəs, iqtisadi komanda hara baxır! Bundan əvvəl də bənzər hal olmuşdu, gömrükə bağlı fərmanın icrası texirə salınmışdı. Ancaq niyə belə mübahisəli layihələr parlamentdən keçir, məsələ budur.

İradlardan nəhayət, nəticə çıxarmaq lazımdır. Özü də hansı düşərgədən səslənməsinə fərqli qoymadan, süngü ilə qarşılıqla etibar etmək lazımdır, digər tərəfdən deyirlər sahibkarlara yardım etmək lazımdır, digər tərəfdən də şərtləri ağırlaşdırırlar. Təbii ki, belə bir qanun geri qaytarılmalı id. Prezidentin gərgin qrafiki ona imkan vermir ki, bütün qanunları detallarına qədər oxusun, analiz etsin, bəs, iqtisadi komanda hara baxır!

Yoxsa "23 yaşlı gənc həyat yoldaşının gözü qarşısında özünü yandırdı", "banka borclu gənc özünü asdı", "ələcəsiz ana öz uşağını küçədə atıb getdi" kimi xəbərlərin ardi-arası kəsilməyəcək...

Barak Obamadan Putinə qəfil zəng

ABŞ və Rusiya prezidentləri Barak Obama və Vladimir Putin arasında telefon danışışı olub. Kremlin mətbuat xidmətindən verilən məlumatda bildirilir ki, "açıq və işguzzar xarakter daşıyan" telefon danışığı Amerika tərəfinin təşəbbüsü ilə baş tutub.

Prezidentlər telefon səhəbəti zamanı əsasən Su-

Nazir restoran bağlayar da...

Sevinc TELMANQIZI
 s.surbanova@gmail.com

"Nazir Şahdağıda restoran bağladırdı" xəbərini oxuyanda gözüme necə işq gəldiyini təsvir edə bilmərəm. İlk anda ağlma gəldi ki, mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev gedib qış turizm obyektlərindən birindəki restorana, gizli monitorinq aparıb və oradakı qiymətləri görəndən sonra restoranı qapataq qərarına gəlib. Padşahların təşyiri libas olub, xalq arasında gəzışməsi, sonra da narazı qaldığı məqamlara görə cəzalandırma tətbiq etməsi nağıllarını xatırladım sadəcə. Amma xəbəri oxuyunda məlum oldu ki, son demə, nazir gedib Şahdağı, orda ailəsi ilə birgə nahar etmək üçün restoranı bağladıb, qonaqlar bayırda qalıb və sair və ilaxır.

Xəbəri ele təqdim ediblər ki, sanki nazir əlində balta ilə gəlib restoran söküb, sonra da qapısına qifil vurdurub. İndi bu xəbərin nə qədəri düz, nə qədəri yalan, bilinmez. Amma onun təqdimat üslubu igincdir. Axi olunduqca azərbaycansayağı bir mənzərədir. Bizimki kimi ölkələrdə sıradan bir məmər belə öz dostları ilə restorana gedəndə hamının içində oturmaz. Kabinaya girir, orda yeyir, orda istirahət edir. Dünyanın heç bir yerində görünməmiş xidmət sektorudur. Ancaq bizdə insanlar restoranların kabinetlərində oturlurlar. Gözdən uzaq, başqalarından iraq. Əyləncənin azərbaycansayağı üslubu.

Turizm məkanındaki restoranlara gəlince, məsləhət görərdim ki, özünü əziyyət verib, ora qədər gedənlər içəridəki restoranlarda əyləşməsinən. İmkan varsa, evdə özlərinə qəlyanaltı aparmaq, qaydanda isə yolüstü, münasib restoranlarda nahar-şam etmək variantını seçsinlər. Onsuz da bizim milli kulinariyamızın vazkeçilməzi olan "lülə-tikə-basdırma" üçlüğündən başqa heç yerde heç nə tapa bilməyəcəklər. Yeganə fərq isə o olacaq ki, bəzi istirahət komplekslərində sən bu kababın bir şüşine 10 manat ödədiyin haldə, yoluştü kafelərdə nisbetən ucuz variantla qarşılaşacaqsan.

Azərbaycanlı turizmçilərin mənəti nədir, bilirsiz? Yayda da, qışda da vahiddir - onsuz da bu adam bir də bura gəlməyəcək, nə qoparsam, kardır. Hər şeyi maya dəyərindən 4-5 dəfə baha qiymətə turistə satmaqla bu sektorun belini qırırlar onsuz da. Ondan sonra da başlanır şikayətlənmələr: bizimkilər niye Türkiyəyə, ölkə xaricinə gedir? Özünü yolumuş qaz kimi hiss etmək istəmədiyinə görə ola bilərmi? Hətta turizmə bağlı təhsil almayan sıravi insanın belə bildiyi sade həqiqətlər var. Sən hansıa istirahət kompleksinə müştəri cəlb etmək istəyirsənə, bir-birindən fərqli kampaniyalar, aksiyalar, endirimlər təşkil etməlisən. Siz bu günə qədər bizimkilərin bele aksiya keçirdiyini eşitdinizmi heç? Bizimkilər iki ağacın baş-başa verdiyi bir yer görüb ora dərhal taxta evlər yerləşdirməyi, ona-buna rüşvət verib, oranı istirahət məkanı etməyi turizm hesab edirlər. Sonra da ora-bura payladıqlarını müştərinin damarlarından, canından çıxarmaq üçün dürlü-dürlü hesablamlar, hoqqalar.

Həmişə turizm deyəndə yadına o lətfə düşür. Deyilənə görə, ele haqqında danışdığımız nazir istirahət bölgələrindəki restoranlardan birinə gedib, menyu sorusub. Adama "lülə, tikə, basdırma" deyiblər həmişəki ki-mi. Nazir "bəs menyuda başqa nə var" deyə bir daha dəqiqləşdirməyə çalışıb. Təbii ki, ofisiant onu tanımayıb və o məşhur cavabı verib: "Elə bunları yedin, qaldı baş-qaları..."

Bizim də məlum xəbərə etirazımız ofisiantın cavabı-na bənzəyir. Maraqlıdır, o restorana girib, nə yeməyi düşünürdü? Belə baxanda size yaxşılıq edilib. Qapını ədəb-ərkanla üzünüze bağlayıblar. Axi sizin crib altında oynayacaq qədər pulunuz yoxdur... təşəkkür edin, qurtarsın getsin...

Azərbaycan ictimaiyyəti onu deputat, Milli Məclisi Avropana Şurası Parlament Assambleyasında təmsil edən qrupun üzvü, Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkısapına Yardım ASSociasiyasının rəhbəri kimi tanır. Onun ictimai-siyasi fealiyyəti haqqında on müxtəlif röylər, fikirlər, bəzən isə tənqidlərə də rast gəlinir. Elə bizim qəzet də onu az tənqid etməyib. Amma Elxan Süleymanovun həyat yolunda çox az adamların bildiyi məqamlar var...

Əslində, bu haqda illerdir yazmaq istəyirdim; həmin məqamların birbaşa iddiyəti olduğunu şəxslərle birləşkə Elxan Süleymanova bir görüş təşkil edib, xatirələri bölmək formatı da-ha uyğun görünürdü. Ancaq təessüflər olsun ki, bu illər ərində həmin kəsərlər bir araya getirmək mümkün olmadı. Ömür vəfa edərsə, bir gün bunu da edərik nə zamansa. Ancaq Elxan Süleymanova bu xatirələri ikilikdə bölüşə bildik...

Elxan Süleymanovu 1992-ci ildə necə tanıdım?

1992-ci ilin qış ayları idi. Təhsil aldığı Göyçay rayon Potu kənd orta məktəbinin direktoru Vahid Salmanov məni yanına çağırıb və dedi: "Elşad, bir xeyriyyəçi iş adamı əlaçı şagirdlər təqaüd verəcək, biz səni təqdim etmişik, günorta saat 2-də Göyçay Mədəniyyət Evinde onunla görüş olacaq. Get, kiçik bir müsabiqə olacaq, qalib gələnsə, yüksək təqaüd alacaq-sən əlaçı kimi..."

Buna qədər məktəbimizdə daha bir əlaçı mükafatına - Məhəmməd Əmin Rəsulzadə adına təqaüd üzrə namizəd olmuşdum. Lakin seçimlər ərefəsində ağır velosiped qəzası keçirdiyimdən 1 ay xəste yatmışdım və həmin - aylıq 150 rubl məbləğində təqaüdü ala bilmişdim...

Mədəniyyət Evinde Təhsil Şöbəsinin müdürü çıxış edərək, bize təqaüd vermek istəyən şəxsi - Elxan Süleymanovu iştirakçılara təqdim etdi. O, qısa bir nitq söylədi, sonra zaldə şagirdlərə bir-bir yaxınlaşaraq müxtəlif suallar verdi. Bu, qeyri-rəsmi bir seçim turu idi... Daha sonra özü bir şeir dedi, ardınca bəndəniz Xəlil Rza Ulutürkün "Ayağa qalx, Azərbaycan" şeirindən 1-2 kupon让大家看。Daha sonra mükafat və məbləği elan olundu. Göyçay üzrə 50 əlaçı şagird E.Süleymanovun Hacı Rəhim Əfəndi adına təsis etdiyi 300 rubl təqaüdə la-yiq görüldük...

Hacı Rəhim Əfəndi kimdir?

Hacı Rəhim Əfəndi (Məhəmməd oğlu) 1862-ci ildə Göyçay qəzasının Qaraman kəndində anadan olub. Hacı Rəhim Əfəndi 1889-cu ildə Türkiyəyə sefər edib. O, buradakı möhtəşəm məscidi, ibadət evlərini görüb, öz doğma yurdunda məscid tikdirmək qərarına gəlib. 1891-ci ildə vətənə qayıdır və kənd camaatının köməkliyi ilə Qaraman kəndində məscidin tikintisine başlayıb.

Daha sonra o, həmin məscidə o dövrün tələblərinə uyğun olaraq, əşəqlərə İsləm elmlərindən bilik verilməsinə nail olub.

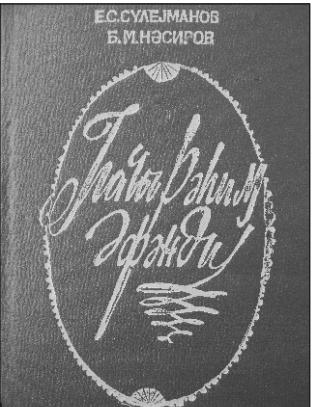
Daha sonra Hacı Rəhim Əfəndi Göyçayda dünya elmlərini tədris edən məktəb, habelə

qızlar üçün ayrıca təhsil ocağı ərseye gətirib...

Xeyriyyəçi ve maarifçi Hacı Rəhim 1923-cü ildə vəfat edib. Hacı Rəhim Əfəndinin tiki-

diger sənət adamlarını getirmişdi. Möhtəşəm bir tədbir baş tutmuşdu.

Həmin görüsə Elxan Süleymanov bildirdi ki, Azərbay-

E.SÜLEYMANOV
B.M.HƏSİFƏR

Elxan Süleymanovun babasının təqaüdü - tanınmış deputatın portretinə kiçik strix

Hacı Rəhim Əfəndi adına
aldığım şagird təqaüdü və onun
nəvəsi ilə 24 il sonrakı görüş...

diyi və öz memarlıq üslubu ilə Göyçay qəzasında yegane olan bu məscid sovetlər dövründə bərbad hala salınıb, ora anbar kimi istifadə olunaraq uzun müddət baxımsız vəziyyətdə qalıb. Möhkəm inşa olunduğuuna görə məscid dağılmayıb və bu gün kənd camaatının istifadəsindədir...

Elxan Süleymanov Hacı Rəhim Əfəndinin nevəsidir. Onun xeyriyyəçiliklə məşğul olduğunu çox az adam bilir. Göyçayda Əli Kərimin abidəsinin yenidən qurulmasına həyata keçirməsi, onlara xəste usağı müləcicə etdirməsi, bir neçə Qarabağ əlilinə ev alması mənə məlum olanlardır...

...Onun babasının adına təsis etdiyi 300 rubl həmin vaxt ciddi məbləğ idi. Müəllimlər təxminən o qədər aylıq maaş alırdılar! Bu həmin vaxtları id ki, mən ali məktəbə hazırlaşmağa başlamışdım, ingilis dili və riyaziyyat fənlərindən repetitor yanına getməyə qərarlıdım. Pulu Allah yetirmişdi və mən valideynlərimi incitməyəcədim, artıq xərcə salmayacaqdım! Bu, bir şagird üçün az iş deyildi...

Aybaay təqaüdü almağa, daha böyük həvəslə oxumağa başladım. Çünkü əgər birçə dörd alsayıdıq, təqaüd dayanacaqdı.

1993-cü ilin yanında xəber gəldi ki, Elxan Süleymanov təqaüdlərə bəri olduğunu xatırlatmadı. Düşünmüştüm ki, bəlkə də bu haradasa yaltaqlıq, yaxud da umacaq kimi başa düşülebilər.

Ancaq hər zaman düşünürüm ki, həmin təqaüdü əşəq-

ri bir araya gətirir, sürpriz şəkildə Elxan Süleymanovla görüşək. Təessüf, son cəhdimdə də bu alınmadı və sürpriz görüşə tek özüm getdim. Bir də özümə E.Süleymanovun bize verdiyi "Hacı Rəhim Əfəndi" kitabını apardım...

Təxminən 2 saat ərzində qeyri-rəsmi şəkildə tarixə ekskurs etdik, birləşkə həmin təqaüdücülərin telefonlarını tapmağa çalışıq. Nömrəsi olanlara dərhal özü telefon açdı və məsələdən hali olan keçmiş təqa-

can dünyaya integrasiya edir, xaricə oxumağa tələbələr göndərilir və o da 10 təqaüdçüsünü gələcəkdə Avropaya, Amerikaya oxumağa göndərəcək. Bir neçə şagird sonralar onu xətti ilə xaricə oxumağa göndərildi..

Mən 10-cu sinifda oxuyana qədər həmin təqaüdü aldım. 1995-ci ildən sonra isə biz Elxan Süleymanovu görə bilmədik... Səbəbi isə adlarını çekmək istəmədiyim birlərinin naxələfiyi olmuşdu...

Tələbəlik illərindən ictimai həyata qoşulmuşdum, jurnalisticə ilə məşğul idim. 2000-ci illərin əvvəllerindən tə bugünə Elxan Süleymanovla dəfələrlə üz-üzə gələndə, ona isə bəzən təqdimatlılar alırdı, heç zaman

1992-ci ildə təqaüd ayırdığı şagirdlərə bəri olduğunu xatırlatmadı. Düşünmüştüm ki, bəlkə də bu haradasa yaltaqlıq, yaxud da umacaq kimi başa düşülebilər.

Ancaq hər zaman düşünürüm ki, həmin təqaüdü əşəq-

üdülər deputatın zəngindən necə deyərlər, "şoka düşürdü-ler"...

Söhbət əsnasında məlum oldu ki, Hacı Rəhim Əfəndi adına mukafat bu gün də əlaçı şagirdlərə verilmiş. 2015-ci ildə Elxan Süleymanovun deputat olduğu Şamaxıda 100 əlaçı şagird bu təqaüdü alıb.

E.Süleymanovla bu 2 saat ərzində demək olar ki, ancaq xatirələrdən danişdıq. Yekunda Elxan Süleymanov maraqlı bir söz dedi: "İnsan o zaman rahat olur ki, onu kimse 24 il sonra axtarır tapır"...

Bu yazını qələmə almaqda əsas məqsədim ictimai-siyasi xadimlərin, xüsusi ilə deputatların təhsilə, şagirdlərə diqqət ayırmalarına dair təşviqat aparmaqdır. Öz nümunəmdə bunun bir şagirdən qədər ruh verdiyi, gələcəyə həvəsləndirdiyini görmüşəm. Bizim şagirdlərimizin bu gün belə diqqətə dərhal ehtiyacı var.

□ Elxan MƏMMƏDLİ

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətlı mövqeyinin müdafiə edilməsi

"Ermənistan işgal etdiyi beynəlxalq nəzarətdən kənar ərazilərimizdə qanunsuz fəaliyyətlər həyata keçirir". Bu sözləri Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Münhen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində "İqlim və enerji təhlükəsizliyi" mövzusunda müzakirələr zamanı çıxışında deyib.

Dövlət başçısı Azərbaycan ərazilərinin 20 faizinin iyirmi il-dən artıqdır ki, erməni işgalini altında olduğunu xatırladıb: "İnsanlarımızdan başqa təbiət de bundan əziyyət çəkir. Beynəlxalq nəzarətdən kənar bu ərazilərdə qanunsuz fəaliyyətlər həyata keçirilir. Xüsusilə meşə zolaqları qırılır. Cənubi bu ərazi özünün qədim ağacları ile müşhürdur. Ona görə də onlar kommersiya məqsədləri üçün qırılır".

Prezidentin sözlərinə görə, Azərbaycan üçün en böyük iqlim təhdidi odur ki, ölkəni su ilə təmin edən çayların əksəriyyəti qonşu ərazilərdən gəlir: "Araz çayı Ermənistən tərəfindən çirkənir və bu da bizim hamımız üçün təhlükədir. Bu çirkənlər məni dayandırmaq barədə müraciətlərə baxmayaraq, Ermə-

nistan bu əməlini davam etdirir. Biz işgalini davam edən ölkə tərəfdən daha çox anlayışın olmasına istərdik".

"Yanvarda AŞPA Ermənistən qonşu regionlara su təminatı zamanı problem yaratması ni pisləyen qətnamə qəbul edib. Dağlıq Qarabağın de-faktō Azərbaycanın nəzarətində olduğu zaman orada tikilən su anbarı sivil insanlara problem yaratmaq məqsədləri üçün istifadə edilir. Kür və Araz çaylarının Azərbaycana su təminatı kirtikdir" - qeyd edib ölkə başçısı.

Ermənistən XİN əməkdaşının Azərbaycan tərəfinin Ermənistəni bir sira məsələlərdə, o cümlədən Arazın suyunun çirkənləndirilmesi ilə bağlı ittihadlarına dair sualına cavabında il-

sunlarının dərhal ve yandırın". Azərbaycan prezidenti bununla belə, Ermənistən əməkdaşlığı mümkün sayıb - bir şərtlə ki, ərazilər işğaldan azad edilsin. "Azərbaycanla Ermənistən arasında əməkdaşlığın başlanması üçün ərazilər işğaldan azad olunmalıdır. Bu, qarşılıqlı etimadın bərpası üçün en effektli addım olardı, sülh istəyirsinizsə, işgalı dayandırın..."

ham Əliyev bu fikirlərin tam yanlış olduğunu söyleyib: "Ermənistən insan haqları, prezident və parlament seçkilərinin saxtalaşdırılması və digər məsələlərdə Avropa parlamenti, Avropa Şurası tərəfindən tənqid olunur". Dövlət başçısı Azərbaycanın Ermənistəni yalnız işğaldə güñahlandırdığını bildirib: "Ermənistəni neinki biz, o cümlədən dünyanın en böyük beynəlxalq qurumu olan BMT Təhlükəsizlik Şurası da ittihad edir. Bu qurum Ermənistən qo-

bir milyondan çox insanı qaçın və məcburi köçküne çevirməkdə güñahlandırır. Onlar öz torpaqlarında qaçına çevrilərlər. 40 mini Dağlıq Qarabağdan, 750 mini Azərbaycanın digər işgal olunmuş ərazilərdən, 200 min azərbaycanlı isə Ermənistənda etnik təmizləməyə məruz qalaraq, qaçın və məcburi köçkünlər. Bütün bunlar işğalın, sizin qonşu əlkələrə qarşı siyasetinizin nəticəsidir. İşgal dayandırılmışdır. Regionda təhlükəsizlik isteyirsinizsə, işgalini da-

Münhendən işgalciyə və həmsədrlərə önəmli Qarabağ mesajları

Azərbaycan prezidenti Ermənistənla əməkdaşlığın əsas şərtini açıqladı, erməni diplomata sərt cavab verdi; İlham Əliyev: "Ərazilərin boşaldılması qarşılıqlı etimadın bərpası üçün en effektli addım olardı, sülh istəyirsinizsə, işgalı dayandırın..."

buki, Qarabağ konflikti zonasında yeni müharibə ehtimalının gücləndiyi zamanda bu təklif xüsusi önem daşıyır və aktualıq kəsb edir.

Mənətigle beynəlxalq sənədlərdə təcavüzkar kimi tanınan Ermənistən həqiqətən də iqtisadi izolyasiyadan çıxış inkişaf eləməkde, sülhə nail olmaqdə maraqlıdır. Bakının son təklifinə laqeyd qalmamalıdır. Əfsuslar olsun ki, erməni tərəf həm də öz Qərbdəki həvadalarına arxayın olaraq on illərdir məsələdə maksimalist mövqə tutur, Azərbaycanla barışı, ərazilərin boşaldılmasını yalnız "separatçı rejimin müstəqilliliyin" Bakı tərəfindən təminması qarşılığında mümkün sayır.

Bu isə Qarabağa dair beynəlxalq sənəd və qətnamələrin ruhuna və hərfine, beynəlxalq hüquq normaları daban-dabana ziddir. Azərbaycan isə, prezidentin də dəfələrlə vurğuladığı kimi, heç vaxt öz ərazilərinin işgalı ilə barışmayacaq, öz torpaqlarında ikinci saxta erməni dövlətinin yaradılmasına razi olmayacaq.

"Belə getsə, Qarabağ döyüünü hərbi yolla açmaq lazımlı gələcək"

Çəxiyalı tanınmış analistik: "Guya "balans" yaratmağa çalışan Rusiya əslində Ermənistənin tərəfindədir..."

Qarabağ danışqlarında faktiki, ikinci ildir davam edən dörgünluq sövq-təbii müharibə risklərini da artırıb. Bu barədə indi həm hərbi, həm də siyasi ekspertlər danışmağa başlayıblar və mütəmadi şəkildə əsdbin proqnozlar vermekdə, xəbərdarlıqlar etməkdədir. Vəziyyət, təbii ki, Qərb təhlilçilərinin də diqqət mərkəzindədir.

"Dondurulmuş Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin "donu" ilə hərəkət eləməyə başlayıb. Bakı ilə Moskva arasında əlamətlər Azərbaycanla Ermənistənin yeni qanlı müharibəyə başlayacağı haqda tez-tez xəbərdarlıqlar eşidilməkdədir". Bu barədə tanınmış çəxiyalı analistik Lukaş Vizingr konflikte hərəkəti elədiyi məqaləsində yazar.

Onun qənaətincə, konflikt etrafında situasiya Putinin hakimiyətə gəlisi ilə daha da mürəkkəbəleşməyə üz tutub. "Praqmatik, eyni zamanda ambiyalı siyaset yürüdən Kreml təkər Ermənistənin müdafiəsi ilə kifayətlənməyib, həm də

"Parçala və hökm sür" prinsipi ilə hərəkət eləməyə başlayıb. Bakı ilə Moskva arasında əlamətlər xeyli dərəcədə istiləşib - Azərbaycana müasir Rusiya silahları satılmağa başlayıb. Ancaq Moskva bu silahları yüksək qiymətə satdıq halda, Ermənistəna onu güzəştərlər, bəzən isə havayı verir" - qeyd edir ekspert.

Analistik daha sonra yazır: "Azərbaycan neft-qazın ixracından gələn gelirlərlə formalasən zəngin bütçə hesabına özüne böyük həcmədə silah almazı (əvvəlcə Türkiyədən, Ukraynanın və İsraildən, sonra isə Rusiyanın) özüne rəvə görə bilir. Nəti-

cədə bu gün Azərbaycanın hərbi büdcəsi Ermənistən əməkdaşlığından böyükdür. Bu mənənədən heç də təccübüldür deyil ki, Moskva ucuz hərbi texnikəni Ermənistənə ötürməkə "balans" yaratmaq zərurətini hiss edir".

Lakin analistik hesab edir ki, dövrən dəyişir və artıq neçə aydır Dağlıq Qarabağ konflikti bir neçə il önceki kimi heç də dondurulmuş münaqişə deyil: "Son vaxtlar təmas xəttində insidentlər xeyli artıb, sərhəddə çoxsaylı tanklar dayanıb. Bir neçə dəfə hərbi vertolyotlar və pilotsuz aparatlardan iştirakı ilə insidentlər baş verib. Azərbaycan dünya ictimaiyyətinə bəyan edir ki, onun səbri tükənir və konflikti sonsuzadək uzatmaq mümkün olmayıacaq. Odur ki, sülh anlaşmaları fiasco olsa,

Qarabağ məsələsinin hərbi yolu laəllini gözləmək lazım gələcək".

Müellif ardınca Azərbaycanın "FC 1" Çin-Pakistan qırıcılarını almaq istəyinə toxunur: "Ermənistən isə guya Rusiya'nın ayıracığı kredit hesabına müasir "Su 30"CM təyyarələriini almağı düşünür. Beləliklə, Moskva bununla bir daha sübut edir ki, "Parçala, hökm sür" prinsipine rəğmən, o, əslində Ermənistən tərəfindədir. Ancaq tamamilə məntiqli bir sual ortaya çıxır ki, hazırkı "silahlı hadələnmələr" və Qafqazda gərginliyin artması kimə sərfəlidir?"

Sual analistik özü də cavab verir: "Ermənistəni status-kvo birmənəli şəkildə qane edir, cənubi Dalıq Qarabağ faktiki olaraq onun bölgəsi kimi mövcud-

luğunu saxlayır. Azərbaycana gəlincə, müharibənin onun maraqlarına daxil olduğu şübhəlidir, cənubi özünün Ermənistən üzərində hərbi üstünlüyü rəğmən, Bakı bəlli məsələdir ki, Rusiya ilə qarşidurma istəməz. Ermənistən əraziləsində iki Rusiya bazası yerləşdirilib və aydınır ki, Kreml münaqişənin "dondurulmuş" vəziyyəti daha çox qane edir. Bu halda o, münaqişə tərəfləri arasında arbitr və vəsaitçi olmaq imkanını saxlamış olur".

Rusiyadan kritik məqamda Ermənistən tərəfini tutacağı əslində sərr deyil və bunu bir sira başqa təhlilçilər də söyləyir. Zətən, Rusiya prezidenti Vladimir Putinin öten ilin aprelində uydurma erməni "soyqırımı" iddialarının 100-cü ildönümündə

**Radiozurnal
Český rozhlas**

Lukaş Vizingr

Türkiyə və Azərbaycan kimi tərəfdaşların maraqlarını tapdalyaraq, İrəvana getməsi bunun növbəti nümayişidir. Hərgələ, Rusiya rəsmiləri Azərbaycanı Rusiyanın vazkeşilməz strateji tərəfdəsi adlandırmaqdan yorulurlar.

Bu arada mərkəzi ofisi Londonda yerləşən Beynəlxalq Strateji Araşdırımlar İnstitutunun hazırladığı "Hərbi Balans - 2015" hesabatında Azərbaycan və Ermənistən ordularının müqayisələri də yer alıb. Hesabatdan bir dəha Azərbaycanın işgalçı Ermənistən üzərində həm canlı qüvvə səridən (44 800 hərbçi) qarşılıq 66 950 əsgər, ehtiyat - 210 min nəfər qarşılıq 300 min nəfər), həm də texnika baxımdan üstünlüyü aşkar görür.

Həmcinin, hərbi məqsədlər üçün bütçədən ayrılan vəsaitlər müqayisəyəgelməzdər. Məsələn, 2015-ci ilde Azərbaycanın hərbi bütçəsi 1 milyard 738 milyon dollar olubsa, Ermənistəndə bu rəqəm cəmi 414 milyon dollar olub. Nəcə deyərlər, fərqli göz deşir. Di gel, hele ki, Ermənistəni işgal etdiyi ərazilərdən çıxarmaq mümkün olmayıb. Cənubi təcavüzkarın arxasında Rusiya dayanıb - Ermənistənin özü kimi işgalçi olan Rusiya. "Arxalı köpək" məsəlesi yəni...

Müxalifət daxilində gənclərdən ibarət yeni qüvvə olan "AĞ blok"un fəaliyyəti və gelecek planları barədə məlumat almaq üçün onların ofisə olduq. Öncəliklə qeyd edək ki, "AĞ blok" üzvləri artıq bir aydan əvvəlki tədbirlərini təqdim etməyib. Qurumun təsisçilərindən olan Tural Abbaslı səhərətimiz zamanı dedi ki, ofisi blokun digər üzvləri ilə birlilikdə köməkləşərək öz hesablarına saxlayırlar. Bura həm onların siyasi fəaliyyət istiqamətində müzakirələr apardıqları, həm də yeni yaratdıqları xəber saytını idarə etdikləri ünvandır.

T. Abbaslıya ilk sualımız, "AĞ bloku" yaratmalarının hansı zərurətdən doğması ilə bağlı oldu:

- Biz, "AĞ blok" olaraq müstəqil fəaliyyətə başlamağa təhrik etdilər. Burada toplaşan şəxslərin böyük əksəriyyəti zamanında Müsavat Partiyasının aktiv üzvləri olublar. Partiyanın məlum qurultayında namizədlimiz irəli sürdük. Qurultayın nəticəsi olaraq Arif Hacılı bu və ya digər səbəbdən başqanlığı qazandı və biz bunu qəbul etdik. Qurultaydan sonra da biz tutduğumuz yoldan, öz fırqəmizdən ayrılmış fikrində deyildik. Çalışırıq ki, yeni formalasən partiyada yene

rin müstəqil bloku - "AĞ blok" kimi parlament seçkilərinə qatılmaq qərarına geldik. Parlament seçkilərindən sonra isə "AĞ blok"u müstəqil siyasi qüvvəyə çevirmək qərarına gəldik.

- *Hazırda Müsavat Partiyası ilə əlaqələriniz hansı yerdədir?*

- Bu gün bir çoxlarımız Müsavat Partiyasının üzvüdür. Amma faktiki olaraq partiyada fəaliyyət göstərmirik.

siyasi arenanı monopoliyada saxlayırlar. Söyləyirlər ki, biz heç kimin yolunu kəsməmişik və heç kimə mane olmurq. Ancaq faktiki olaraq kəsiblər də, mane də olurlar. Hansı istəsə, debata çıxb, onlara necə mane olmalarını sübut edə bilərəm. Xalq da görür ki, 1993-cü ildən bu yana müxalifət dəfələrlə müxtəlif formalarda seçkilərə qatılısa da, hakimiyətə gələ biləyib. Hakimiyətin antide-mokratik seçki keçirməsi məlumdur. Ancaq siz bəyəm

zədiyiimizi irəli sürək. Yaxud da başqa bir nüansi da deyim ki, hər hansı bir tədbir edirik nə qatılırlar, nə de dəstəkləyirlər. Hətta bizim komandanın üzvü Orxan Əyyubzadə həbsdə olduğu zaman, siyasi məhbus olmasına baxmayaraq, ona belə yad münasibət sərgilənirdi. Tədbir keçirmək istəyirsən, görürsen, sosial şəbəkələrdə bəzi şəxslər ancaq bunu qaralamaqla məşğuldurlar. Bütün bunlar xırda

məq qədər asan deyil. Partiya yaratmaq fikrindəyik. Adını isə "AĞ partiya" qoymağı düşünürük. Türkiyədə de eyniadlı partiya var və bizim siyasi dünyagörüşümüz də, demək olar ki, üst-üstə düşür. Təbii ki, Azərbaycanda bütün siyasi partiyalar müsəvətliq ideologiyasının üzərindədir. Biz də bu xəttə davam etdirəcəyik. Bu istiqamətdə qeyd etdiyim kimi, bir çox şəxslərlə məsləhətlişirik. Elə sizin baş redaktoru-

diger dostlarımızdır. Sayt açılan zaman 400 nəfər giriş ilə başlamışdı. Artıq bir həftədir fəaliyyət göstərməyimizə baxmayaraq, saytimızın günlük İP-si 5-6 min arasındadır. Əsasən ümumi xəbərlər veririk. Gələcəkdə de isteyirik ki, ayrı redaksiya he-yəti ayraq. Maliyyə qaynağıımız yoxdur. Adlarını çəkdiyim şəxslərin fədakarlığı hesabına saytimızın fəaliyyəti davam edir.

Agxəber.com saytına xəber qoyan bloğun təsisçilə-

"AĞ blok" partiyaya çevrilir

Tural Abbaslı: "Onları özümüzə nə rəqib, nə düşmən, nə də alternativ hesab edirik"

Hazırda bəzilərimizi müxtəlif bəhanələrlə partiyadan uzaqlaşdırırlar. Onları özümüzə nə rəqib, nə düşmən, nə də alternativ hesab edirik. Bizim hazırda Müsavat Partiyasının rəhbəri ilə soyuq münasibətimiz var. Qalan hər bir müsavatçı ilə çox isti münasibərimiz qalmaqdadır. Bundan sonra da çalışacaq ki, ölkədə bütün siyasi qüvvələrlə münasibətlərimizi

durub hakimiyətdən demokratik seçkilər keçirməsinən gözləyirsiz? Müxalifət 23 ilə artıq hakimiyətlə mübarizə metodunu tapmali idi. Qonşu dövlət Gürcüstanda bir neçə dəfə inqilab olub, Azərbaycanda isə heç bir dəyişiklik yoxdur. Dolayısı ilə xalq artıq klassik adlandırdığımız müxalifətə etimadını itrib. Lakin bu demək deyil ki, xalq hakimiyəti dəstəkləyir. Çünkü həyat tərzlərində müsbətə doğru dəyişiklik yoxdur, gəlirləri artırm. Nəticə olaraq xalq, bir oyuncu kimi siyasi proseslərdən kənardadır. Xalq kəndə qaldığı üçün də müxalifətlə iqtidar üzərə qalıb. Təbii ki, hakimiyətin inzibati resursları daha güclü olduğu üçün müxalifətin bir yolu var ki, xalqı öz tərəfinə çəksin. Bunun üçün isə heç bir addım atılmış.

- *Bir səra siyasi qüvvələr parlament seçkilərini yenidən keçirmək üçün çağırışlar edirlər. Bu barədə sizin mövqeyiniz necədir?*

- Əslində parlament seçkiləri hər zaman olduğu kimi biabırçı formada keçirilər. Ancaq bir məqam var ki, müxalifət bunu tələb edir, bəs hakimiyətə təsir edə biləcək riçaqları varmı? Yeni xalqın dəstəyi, Azərbaycanı ehətə edəcək bir strukturu varmı? Tələbin arxasında güc dayanmayında bu, sadəcə olaraq, bəyanat olaraq qalır.

- *Hesab edirsiz ki, xalq müxalifəti dəstəkləmər?*

- 23 ildir ki, eyni simalar

görünə bilər, lakin yeni addım atan qüvvə üçün hər biri böyük nüanslardır.

- *Özünüz partiya yaratmaq ərafaşındəsiniz. Bəs Müsavat Partiyasından nə zaman istəfa verməyi düşnüsüz?*

- Ümumiyyətlə, bizim gənclər arasında çoxları bildirdilər ki, kütłəvi şəkildə partiyadan istəfa verək. Ancaq istəmərim istefamız partiyaya zərər vurmaq kimi görünür. Biz tutalmış bir dəfə hansıa qəzetdən, saytdan məlumatımızı vermələrini xahiş edə bilerik. Onların da hər birinin öz xətti olduğu üçün üst-üstə düşməyən anlar olur. Bu baxımdan düşündük ki, bu işi bizdə bacaran insanlar varsa, niyə də özümüzün informasiya strukturumuzu yaratmayaq. Layihənin rəhbəri bizdə Əhəd Məmmədliyidir. O, bu haqda daha detallı məlumat sahibdir.

- *Sosial şəbəkələrdə Ümid Partiyasının rəhbərliyində təmsil olunanlarla tez-tez fotolarınız paylaşılır. İctimaiyyətdə belə bir fikir var ki, sizin partiyaya çevriləninizdə Ümid Partiyası da maraqlıdır və onlarla hansıa formada əməkdaşlıq edirsiniz. Bu, doğrudurmu?*

- Sadəcə olaraq, biz istənilən ağlılı adamlı məsləhətələşmənin tərəfdarıyım. O adamin hansı partiyada olması bizim üçün fərqli etmir. Bizim, demək olar ki, əksər müxalifət partiyasının rəhbərləri və ya sadə üzvləri ilə dostluğumuz var. Bu dostluğun üzərindən xətt çəkmək isə büləttəndə kimisə qarala-

nuz Rauf Arifoğlu ilə də tez-tez görüşüb xahiş edirik ki, bize mətbuat dəstəyi versin. Bir zaman da ictimaiyyətdə fikir yaranmışdı ki, "AĞ blok"u Rauf Arifoğlu yaradıb (gülür). Lakin təbii ki, bu, belə deyil.

- *Yaxın günlərdə saytınızda fəaliyyətdə başlayıb. Bu sayt yaratmaqdə məqsənidən nədir?*

- İstənilən siyasi qüvvəyə

informasiya dəstəyi lazımdır. Biz tutalmış bir dəfə hansıa qəzetdən, saytdan məlumatımızı vermələrini xahiş edə bilerik. Onların da hər birinin öz xətti olduğu üçün üst-üstə düşməyən anlar olur. Bu baxımdan düşündük ki, bu işi bizdə bacaran insanlar varsa, niyə də özümüzün

informerlərə üstünlük verirlər. Gündəm xətrinə şouya çox yer vermirler.

"AĞ blok"un təsisçilərindən olan Cavanşir Abbaslı da öz fikirlərini bizimlə bölüşdü: "Müsavat Partiyasının Gənclər Təşkilatında baş verən proseslərdən sonra cəmiyyət bizi artıq siyasi qurum kimi qəbul edirdi. Müsavat başqanlığımıza keçirilən seçkilər isə bizim müstəqilliyimi bir daha sübut etdi. Baş verən proseslər heç bir qurum himayəsində olmadığımizi açıq şəkildə göstərdi. İndi isə hesab edirəm ki, siyasi partiyaya çevriləməyimiz də mətbuatda hər hansı bir xəsusluqlarla getməmeli dir. Artıq bizi Müsavat Partiyasına yalnız kağız üzərində olan üzvlüyümüz bağlayır. Başa qədər deyil, bəlkə də siyasi partiyaya çevrilməkdə hələ bir qədər de gecikmişik".

Piyada keçidinə lift quraşdırıblar, amma...

Anar Nəcəfli: "Hazırkı vəziyyət aradan qaldırılacaq..."

Bakıda yerüstü piyada keçidində quraşdırılan liftlər artıq sıradan çıxıb. Əllil arabalarının, yaşlıların istifadəsi üçün nəzərdə tutulan hər iki liftin qapıları sindirilib, uzun müddətdir ki, istifadəyə yararsız vəziyyətə salınıb.

Liftlərin bu vəziyyətə üzərində quraşdırılan düşməsinin səbəbləri bəlli olur. Yol qovşağı ximsizlik, nəzarətsizlik və 2011-ci ildə istifadəyə vəbəzi insanların onlardan rüslədə liftlər sonradan quməsliyətsiz şəkildə istifadə etmişdir. Lakin liftlərin fədəsidir. Söhbət 2011-ci ömrü uzun olmadı. ildə prezident İlham Əliyev Musavat.com xəbər tərəfindən açılışı edilmiş verir ki, həm yol qovşağı, Bina asma yol qovşağı həm də piyada keçidi ola-

Kişilər!!! Axırıncı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Siz nə Azərbaycanda, ne de xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zeiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impontensiyyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vezin böyüüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıl-xayalıqdə sizilti, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstələ)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkisafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerine sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gece ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sizanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, quluncların dərmənsiz müalicəsi

Hekimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)
Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

raq istifadəyə verilən körpünün istismar müddətinin 100 ilə hesablandığı deyilmişdi. Lakin açılışdan bir ay ötməmiş körpüdə çatlar əmələ gəlmişdi. Həmin vaxt bu barədə məlumat vermişdik. Sonradan bu problem aradan qaldırıldı. İndi isə quraşdırılan liftlər tamamilə sıradan çıxıb.

Katırladaq ki, magistrallarda quraşdırılan yerüs-

tü piyada keçidlərinin eksəriyyətində nəzarətcilər olur. Həmin nəzarətcilər keçidlərin həm təmizliyinə, həm də eskalatorların hərəketinə nəzarət edir. Lakin bu keçid tamamilə nezaretsizdir. Nəticədə liftlər bu vəziyyətə düşüb. Həm baxımsızlıq, həm də vətəndaşların məsuliyyətsiz şəkildə istifadəsi liftləri sıradan çıxarıb.

"Azeryolservis" ASC-nin mətbuat xidmətinin rehbəri Anar Nəcəfli məsələ ilə bağlı musavat.com-un sorğusunu cavablandırarkən bildirdi ki,

İcra başçısının müavini vəzifəsini 170 min dollara satmaq istədilər

Azərbaycanda böyük səs-küy yaradacaq çox ilginc məhkəmə işi başlayır. Modern.az saytının xəberinə görə, bu barədə məlumatı tanınmış vəkil Adam Məmmədov verib. Vəkil bildirib ki, icra başçısının müavini olmaq istəyən şəxsi aladbıl 170 min dollarını alıblar.

"Bu gün (dünən-red.) çox səs-küye səbəb olan bir işə bağlı müqavilə bağladım. Hüquqlarını müdafiə etdiyim şəxsi icra başçısının müavini vəzifəsine təyin etmək adı ilə 170 min ABS dollarını aldadıb, ele keçirən şəxsin birbaşa Komite sədri olması çox təccübə səbəb oldu. Həmin Komite sədri xanımdır. Komitenin aparat rəhbəri isə bu yaxınlarda göstərilən səbəblərdən Azərbaycandan qəcmışdır", -deyə vəkil Adəm Məmmədov bildirib. Lakin vəkil konkret ad çəkməyib və hələlik söhbətin kimlərdən getdiyini açıqlamayıb.

İcra başçısının işsiz qoyduğu sahibkarlar Bakıya şikayətə gəlir

Oqtay Əliyev: "Ramiz Yediyarov rayonda iş yerlərinin sürətlə qapadılması üçün əlindən gələni edir..."

Ramiz Yediyarov

"Ramiz Yediyarov kime güvənir, kimə axrayındır, bilmirik. Bu adam vəzifəsindən Gədəbəyde sahibkarlığı çökdürmək üçün istifadə edir. Ona görə mənim kimi obyekti tar-mar edilən, əlindən alnan sahibkarlar yığışib Bakıya gölişib. Bəlkə Bakıda bizim dadımıza çatan oldu".

Bu sözləri "Yeni Müsavat" əməkdaşına gədəbəli sahibkar Oqtay Əliyev deyib. Onun sözlerinə görə, icra başçısı Ramiz Yediyarov rayonda iş yerlərinin sürətlə qapadılması üçün əlindən gələni edir: "İcra başçısı dövlətin adından çıxarılan məhkəmə qərarlarını icra etməkədə ad çıxarıb. Sanki o, məhkəmədən yuxarıda dayanıb. Mənim obyektimi özümun xəbəri və məhkəmə qərarı olmadan dağıdıb söküdü".

Sahibkarın sözlərindən aydın olur ki, onun obyekti Gədəbəyin Qalakənd kəndində olub. Həmin turizm obyekti Gədəbəy rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən heç bir əsas göstərilmedən dağıdılbı. Söküntü ilə bağlı məhkəmənin qərarı olmadan onu obyekti söküllüb. Amma obyektin tikintisi ilə bağlı aidiyəti qurumlarından, xüsusən də ərazisinin balansında olduğu Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin müvafiq qurumundan rəsmi icazə de alınıb.

Şikayətçi Oqtay Əliyev ona 170 min manata başa gələn həmin obyekti uğurulması ilə bağlı Gəncə İnzibati-iqtisadi Məhkəməsinə müraciət edib. Məhkəmə işi araşdırıb və Oqtay Əliyevə məxsus həmin turizm obyektiin həqiqətən də Gədəbəy Rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən əsəssiz olaraq söküldüyü bir dəhə təsdiqleyib. Nəticədə məhkəmə qərar qəbul edib. Cavabdeh Gədəbəy İcra Hakimiyyətindən 66 min 626 manat tutulub iddiaçı Oqtay Əliyevə ödənməsi müvafiq qurumlara tapşırılıb. Məhkəmə 1 il əvvəl qərar versə də, icra başçısı sahibkaraya vurduğu ziyanı ödəmək istəmir. Halbuki obyektiin Ramiz Yediyarovun göstərişinə əsasən icra hakimiyyətinin işçilərinin söküldüğünü təsdiqleyən prokurorun qərarı, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi rəsmilərinin müvafiq aktları da var. Oqtay Əliyevin sözlərinə görə, ona kompensasiya ödənilidikdən sonra da həmin ərazidə yeni turizm obyekti tikəcək və ərazidə yaşayan insanların işlə təmin edəcək.

O.Əliyev kimi qanunsuzluqlarla üzleşən sahibkarlar Prezident Administrasiyasına, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinə gedib orada rəsmilərdən üzləşdikləri qanunsuzluqlara əncam çəkilməsini isteyəcəklər.

Mövzunu diqqətdə saxlayacaqıq.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Nərimanov Rayon Məhkəməsinin həyətində (Montində) 2 maşınıq daş qaraj satılır

Obyekti kimi də istifadə etmək olar. Pultla idarə olunan jaluz qapıları var. Tavanı lambrin, döşəməsi tametdir. Ayrılıqda da istifadəyə yarayır. Sahibindən satılır, qiyməti bazar qiymətindən ucuzdur. Sənədi var.

Telefon: (050) 264-49-99

Babasıl xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almanıyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Uşaqları əyləndirmək əyəzinə...

Xəstəliyə aparırıq?

Bakıda uşaq əyləncə məkanları çox olsa da, zərəri xeyrindən coxdur...

Azərbaycanlı ailələrin son illərdə üzləşdiyi çətinliklərdən biri də azyaşlı uşaqları əyləndirməkdir. Həc ki məsir deyil ki, indi paytaxtda səyahətsiz uşaq əyləncə məkanları var. Amma ora girməyə də, orda əylenməyə də ciddi məbləğdə pul lazımdır. Son illər bu məkanlarda baş verənlər valideynlərin narazılığınə səbəb olur.

Uşağı qəfəsə salmaq 5 manat...

"Metro Park" a uşaqları ilə gələnlər 4-cü mərtəbədə yerləşən "Happyland" i seçməyə üstünlük verir. Söyügedən məkanda uşaqlar üçün attraktionlar, müxtəlif oyun seçimləri yer alır. Təbii ki, bu oyunlara qatılmaq üçün önce deyəri 3 AZN olan kart almaq lazımdır. Və o karta istədiyin qədər pul yüklemək. İstədiyin qədər deyərkən nəzərə alaqlı ki, 2 manatdan az məbləğdə pul yüklemək olmaz. Oradakı oyunların minimum 80 qəpik, maksimum 2 AZN olduğunu nəzərə alanda cibinizin ne qədər "tərləyəcəyini" təsəvvür edə bilərsiz.

Digər tərəfdən, bu məkannda "oyun qaydaları" da ilgincdir. Bele ki, söyügedən karta yüklənən pul qaytarılmır və dəyişdirilmir. Bunu kartın üzərində açıq-aydın yazıları. Yəni digər bütün əyləncə mərkəzlərindən fərqli olaraq, sən bu məkana girərən tutaq, 10 manatlıq balans yüksəlmişənse və çıxanda o kartda məsələn, 5 manatın qalıbsa, onu geri istəye bilməzsən. Necə deyərlər, su girdi qaba, oldu içməli...

Bu anomaliliğin səbəbinə məkanın inzibatiyalarından soruşturma isə cavab heç çəşdirmir: "Bizim şərtlərimiz kartın üstündə qeyd olunub, əvvəldən bilməliyidiz". Yəni istehlakçının hüquqlarına sıfır qədər əhəmiyyət verilmir.

Oyun qiymətlərinin havadələr "uçması" barədə yuxarıda qeyd etmişdik. Təsəvvür edin ki, cəmi 5 oyuna siz 10 manatınızdan keçirsiz. Halbuki o oyunlar başqa əyləncə məkanlarında 80 qəpik-1 manat olduğu halda, burda hansısa səbəbdən 2 manatdır. Daha bir misal: bütün əyləncə məkanlarında 1, en pis halda 2 manat olan topularla, yumşaq

qefəslərlə dolu olan hissə burada 5 AZN-dir. Yəni heç bir işi, enerji sərfiyatı olmayan yərə uşağıınız giriib özü üçün hoppanacaqsə, buna görə 5 AZN ödəməlisiniz. Arqument isə hazırıldı: vaxt limitsizdir də, istədiyi qədər oynasın.

Təkcə içəri girib salam vermək... 5 manatdırısa...

"Magic Land" Uşaq Əyləncə Mərkəzində də durum fərqli deyil. Burada aparatlar jetonla işleyir və jetonun qiyməti 50 qəpikdir. Hər oyun 2-3 dəqiqə davam edir. "Zoom" a giriş isə 2 manatdır. Mərkəzdə banket zalı ilə yanaşı dərs saat üçün otaq da var.

"Mələk" Uşaq Əyləncə Mərkəzində də jetonların qiyməti 50 qəpikdir. Burada isə labirint 3 manat dəyərindədir.

"Crazy" Uşaq Əyləncə Mərkəzine isə bir uşağının giriş 5 manatdır. 5 manat ödəyən valideyn uşağı "zoom" a daxil edə və "şərikoviy batud" adlı əyləncədən istifadə edir. Jeton aparatları isə digərləri ilə eyni qiymətdədir.

Maraqlıdır ki, bütün bu uşaq əyləncə mərkəzlərində kafeler də fəaliyyət göstərir. Və orada qiymətlər də "ceyrən belindədir". Məsələn, mağazadan 30 qəpiye alındığımız su bu mərkəzlərdə bir qayda olaraq 1 manatdan ucuz deyil. Bu, en insafli variantdır.

1.50-2.00 AZN-ə yarımlitr su satan məkanlar da az deyil. Bundan başqa, burada bir çaynik çay içmək minimum 6-7 manata başa gəlir. Yeməklərdən isə dənizməşəmə, aşağı keyfiyyət... bir çox hallarda valideynləri bu məkanlarda yemək yedirməkdən çəkindirir.

Kartlar niyə blok olunur?

"Megafun" da isə attraksi-

onların qiyməti 1 manatla 10 manat arasında dəyişir. Burada da attraktionlardan istifadə etmek üçün zaman və balans kartı əlde etmək lazımdır. Kartların dəyişi 1 manatdır. Zaman kartlarından isə 5 manata 20 dəqiqə, 10 manata 50 dəqiqə, 21 manata isə 2 saat istifadə etmək mümkündür. Zaman kartı aktiv edildikdə içerisinde olan zaman geriye hesablanmağa başlayır və zaman bitdikdən sonra kart deaktiv olur. Bu zaman daxilində müştərilər qiymətindən asılı olmayaraq, istənilən attraktiondan arzuladığı qədər istifadə edə bilərlər. Ancaq cəld hərəkət etməlisən ki, zamanın və pulun boşuna getməsin. Balans kartına istədiyin məbləğlər yekləyib attraktionlardan istifadə etmək mümkündür.

Amma burda da bir ilginc məqam var. Məsələn, "Megafun" da 21 manata kart almışsə və uşağıınız "Zoom" a girək isteyirsin, sizin kartınız uşaq orda olduğu 30 dəqiqə erzində blokları və siz ondan istifadə edə bilmirsiz. Halbuki iki uşaqla bu məkana getmişsə, digər uşaq həmin yardım müddətində hüquqları pozulmuş vəziyyətdə qalır. Lap uşaq olmasın, valideyn də uşağı "Zoom" da əyləndiyi vaxt oyun oynamaq istəsə, ona bu imkan verilmir.

Daha bir detal isə bu əyləncə məkanlarındakı hedsiyəs-səs-küyle bağlıdır. Hətta normal əsəbi olan adam belə orda yarım saat gəzəndən sonra depressiv duruma düşə bilər. Üstəlik, bəzi təamların əlyandırıq qiymətlərini də unutmayıq. Adı bir misal: söyügedən məkanda qaynar qarğıdalı(dənəli) satılır. Onun 150 qramı nə az, nə çox, düz 2 manatdır. Meyvə şirələri, şirniyyatlar da mağaza qiymətlərindən ən azı 2-2.5 dəfə bahadır.

Avtovağzal ərazisindəki "Baku Outlet Park" da yerləşən "Oppalar" Uşaq Əyləncə

radır. Həmin vaxtı uşaqlar da-ha səmərəli istifadə edə bilərlər, elmlə, təhsillə məşğul ola bilərlər. Bunun fizioloji baxımdan da orqanizme; gözlərə, qulaqlara ziyanı var.

Uşaqlar əsasən aqressiv oyunları; sürətlə maşın sürmə səhnələri, döyüş, aqressiya, hərbi oyunlara üstünlük verirlər. Komputer oyunlarından olan qəhrəman modeli uşağın şürətə daxil olur və müəyyən situasiya yarananda ki, hansısa konfliktə reaksiya verəkən həmin o qəhrəmanın rəftar modelini uşaq tətbiq etməyə başlayır.

Sürətlə maşın sürmə, avtosluq oyunları bugünkü gündə kütəvi hal alıb. Uşaqlarda belə oyunları oynadıqca maşına sevgi, sürətlə maşın sürmə möyilli yaranır. Bunu reallaşdırmaq üçün real şərait tapmayan uşaq toplanmış enerjisini başqa istiqamətdə sərf edir.

Ən qorxuluşu odur ki, valideynlər öz övladının suallarına cavab vermək əvəzinə, tərbiyəyə vaxt ayırmak əvəzine rahatlıqları üçün uşaqlara saatları kompüter qabağında oturmağa icazə verirlər.

Bundan başqa, bəzi valideynlər ele fikirləşirlər ki,

□ Sevinc TELMANQIZI

ÜSAVAT

Son səhifə

N 35 (6356) 15 fevral 2016

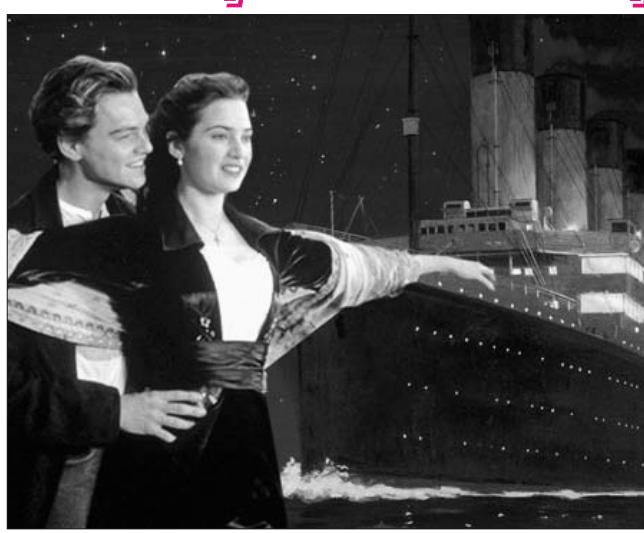
Yağla həyatını xilas etdi

Beynində şış olduğu üçün 9 ay ömrünün qaldığı deyilən kişi həyatını xilas edə biliib. Ölümcul beyin xəstəliyinə tutulan, İrlandiyannan Omag şəhərində yaşayan 38 yaşlı Kieran Mcrory qeyri-qanuni olsa da, kənəvir yağı içərək beynindəki şisin böyüməsinə əngel olub. Xəstə adama 2 il əvvəl həkimlər 9 ay ömrünün qaldığını deyiblər. Bir il kənəvir yağı içən bir uşaq atası Mcrory xəstəxanaya getdiyi zaman həkimlər beynindəki şisin kiçildiyini və əlavə müalicəyə ehtiyac olmadığını deyiblər.

"Bu həyatda yoldaşım və uşaqlarımla birlikdə uzun yaşamaq istəyirəm. Kiçik də olsa bir ümidiim var. Beynimdəki şış artıq böyümür. Beynimin digər tərəflərinə yayılmır. Mən sadəcə yaşamaq istədim üçün o yağı içdim. Heç kəsə zərər vermirəm və narkotik satmırıam. Həyatının sonuna qədər o yağı içəcəyəm. 80 yaşına qədər yaşamaq istəyirəm" - deyə müsahibe veren Mcrory xərçəng xəstəliyinin müalicəsi üçün bu yağı faydalı olduğunu düşüñür.

Yeni "Titanik" yola çıxacaq

15 aprel 1912-ci ildə okeanda batan və 514 nəfərin ölümüne səbəb olan "Titanik"in "kopası" 2018-ci ildə yenidən yola çıxacaq. İlk "Titanik"in yeni versiyası olan "Titanik 2"nin planları ilk dəfə yayınlanıb. Kompiuter programı vasitəsi ilə hazırlanmış gəminin yeni planında kompiuter və televizorlar olmayacaq. Gəminin əvvəlki görünüşü tamamilə yenilənəcək. Gəminin yeni versiyasında yardım vəsaitləri daha çox olacaq. "Blue Star Line" şirkətinin sahibi Avstraliyalı iş adamı və siyasetçi Clive Palmer tərəfindən inşa edilən "Titanik 2"də 20-ci əsrin əvvəlində istifadə edilən bir idman zali, türk hamamı və əvvəlki gəmidə olan hovuzun yeni versiyası var. 300-400 milyon ster-

lin qərcələnərək hazırlanmış "Titanik"də 3 seviyyəyə ayrılan 840 otaq var. Gəmi bir dəfəyə 2 min 435 sərnişin və 900

nəfər işçi daşıya biləcək. Gəmi ilk səfərini 2018-ci ildə Çin ilə Dubay arasında edəcək.

Çirkli hava ildə 5,5 milyon insani öldürür

Fabriklərdən və avtomobil lərden çıxan zəherli qazlar hər il dünyada 5,5 milyon insanın ölümüne səbəb olur. Amerikada aparılan araşdırma malarına görə, ən çox ölümlər Çin və Hindistan kimi iqtisadiyyatı sürətlə inkişaf edən ölkələrdə baş verir. Hava kirliliyinin əsas səbəbi olaraq enerji xətləri, fabriklər, zərərli qazlar və kömür istehsalı göstərir. Pekin və Yeni Dehlidə bir kvadratmetr ərazidə 300 mikrogram zərərli maddə olduğu açıqlanıb. Bu qədər ərazidə normalda 25-35 mikrogram zərərli maddənin olması normal qəbul edilsə də, bu rəqəm dəfələrlə artıb. Araşdırımlara görə, hava kirliliyi kökəlmə, spirtli içki və narkotikə meyillilik yaradır. Çirkli havanın ürək-damar problemləri və xərçəng kimi xəstəliklərə səbəb olduğu da açıqlanıb. Çində hər il 1,6 milyon, Hindistanda isə 1,3 milyon insanın ölümünə səbəb olur.

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Müsavat"ın kompiuter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılırmış.
Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

QOÇ - Aile üzvlərinizlə ümumi dil tapşırıq çalışın. Kobudluq etməklə kiminse xətrinə dəyməyin. Bu gün bir neçə yeniliyin də şahidi olacaqsınız, hətta qazanc da mümkündür.

BUĞA - Günün birinci yarısını daha çox istirahətə həsr edin, sehhətinizə qayğı göstərin. Hər hansı sövdələşmə uğursuzdur. Sonrakı müddətdə isə iş planına doğru addımlar atmağa dəyər.

ƏKİZLƏR - Planlərin pozitiv düzülüşü bürcünüzün sahəsində müsbət cəalarlar yaradacaq. Bu isə siz çoxlarından şanslı edəcək. Fiziki cəhətdən özünü yormamaya şərtileşən sahədə uğurlarınız olacaq.

XƏRÇƏNG - Əgər gün ərzində məkli insanların təsirinə düşməsəniz, Göy qübbəsi ovqatınızı yüksəldəcək. Şübhəli görünən hər şəydən imtiyət edin. Sevgi münasibətlərinde dəyənləti olsun.

ŞİR - Günün ümumi mənzərsi qənaət-baxış olacaq. Sizə mövcud problemləriniz həlli üçün yaxşı ideyalar veriləcək. Amma gərək maliyyə məsələlərində riskli və qərəzi addımlar atmayısanız.

QIZ - Qeyri-adı nəsə gözlənilmir, heç istəsəniz də bu, mümkün olmayıcaq. Odur ki, əsas vaxtınızı müzakirələrə, kəm-kəsirlərin aradan qalxmasına həsr edin. Daxili orqanlarınıza qoruyun.

TƏRƏZİ - Hazırda siz saxıntıya məruz qoynan maddi problemləriniz bu gündən tədrisən öz həllinə yaxınlaşacaq. Bu isə ovqatınızda müsbət təsir göstərəcək. Odur ki, bəri başdan bədbinləşməyin.

ƏQRƏB - Ümumi məziiyyətlərinə görə düşərli təqvim olsa da, mümkün qədər passiv olmamalısınız. İşgüzar sövdələşmələrə başlamaq, yeni layihələri reallaşdırmaq istiqamətində cəddlik edin.

OXATAN - Əsas enerjinizi fealiyyət istiqamətinə yönəldin. Subyektiv maneələrə əhəmiyyətsiz yanaşın. Saat 14-16 arası allığınız işgüzar təkliflərə ciddi baxın. Uzaq yola isə çıxmayıñ.

ÖĞLAQ - İqlimin dəyişkənliliyi sizdə ümumi süstlük yaratmaqdadır. Lakin həkimə düşəcəyiniz gözlənilmir. Ulduzlar imkan daxilində istirahətə yer ayırmayıñı məsləhət görür.

SUTÖKƏN - Sizin üçün çətin də olsa, qeyri-işgüzar münasibətləri arxa plana keçirməli, yalnız fealiyyətə köklənməlisiniz. Karyera yüksəlişi üçün də bu təqvimin əhəmiyyəti böyükdür.

BALIQLAR - Bəsit düşüncə tərzində uzaqlaşın. Onsuz da ətrafdakıları özünüz kimi etməyə gücünüz yetməyəcək. Yaxşı oları, orta xətt tapıb həyata davam edəsiniz. Bəxtinizdə pul da var.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Pişik xizəklə sürüsür

"Ninza" ləqəbli pişik xizəkle sürüsdüyüne görə sosial şəbəkədə məşhurlaşıb.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barede məlumatı "The Telegraph" saytı yayıb.

Məlumatə görə, görüntüler ABŞ-in Virciniya ştatında ləntə alınıb.

Pişiyin sahibəsi Enn Ernandes bildirib ki, heyvan kiçik uşaqlara baxaraq, özü də sürüşməyi öyrənib.

Səhifəni hazırladı: SAHNAZ

Ünvan: Bakı şəhəri,

R.Rüstəmov küçəsi

2528-cı mahallə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.300